

**PROGRAM OCHRONY ZDROWIA
PSYCHICZNEGO
POWIATU ŚWIECKIEGO**

NA LATA 2017 - 2022

1.	WSTĘP	2
2.	DANE STATYSTYCZNE	4
3.	INSTYTUCJE I ORGANIZACJE DZIAŁAJĄCE NA RZECZ OSÓB ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI W POWIECIE ŚWIECKIM	6
3.1	OPIEKA MEDYCZNA	6
3.1.1	LECZNICTWO SZPITALNE	6
3.1.2	PODSTAWOWA OPIEKA ZDROWOTNA	8
3.2	PORADNIE	9
3.2.1	PORADNIE ZDROWIA PSYCHICZNEGO	9
3.2.2	PORADNIE LECZENIA UZALEŻNIEŃ I PUNKTY KONSULTACYJNE	10
3.2.3	PORADNICTWO PSYCHOLOGICZNE	11
3.2.4	PORADNIA PSYCHOLOGICZNO - PEDAGOGICZNA	11
3.3	POMOC SPOŁECZNA	12
3.3.1	OŚRODKI POMOCY SPOŁECZNEJ	12
3.3.2	POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE	18
3.3.3	OŚRODEK INTERWENCJI KRYZYSOWEJ	21
3.3.4	WARSZTATY TERAPII ZAJĘCIOWEJ.....	22
3.3.5	PLACÓWKI OPIEKUŃCZO - WYCHOWAWCZE	23
3.3.6	DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ.....	24
3.4	RYNEK PRACY	26
3.5	EDUKACJA	29
3.6	ORGANIZACJE POZARZĄDOWE	39
4.	CELE I ZADANIA PROGRAMU	40
5.	MONITORING I EWALUACJA	46
6.	ZAKOŃCZENIE	47

1. WSTĘP

Ustawa z dnia z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2017r. poz. 882) definiuje osobę z zaburzeniami psychicznymi jako osobę chorą psychicznie (wykazującą zaburzenia psychotyczne), upośledzoną umysłowo oraz wykazującą inne zakłócenia czynności psychicznych, które zgodnie ze stanem wiedzy medycznej zaliczane są do zaburzeń psychicznych, a osoba ta wymaga świadczeń zdrowotnych lub innych form pomocy i opieki niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym lub społecznym.

Zgodnie z powyższą ustawą, ochronę zdrowia psychicznego zapewniają organy administracji rządowej i samorządowej oraz instytucje do tego powołane. W działaniach z zakresu ochrony zdrowia psychicznego mogą uczestniczyć stowarzyszenia i inne organizacje społeczne, fundacje, samorządy zawodowe, kościoły i inne związki wyznaniowe oraz grupy samopomocy pacjentów i ich rodzin, a także inne osoby fizyczne i prawne.

Ochrona zdrowia psychicznego obejmuje realizację zadań dotyczących w szczególności promocję zdrowia psychicznego i zapobieganie zaburzeniom psychicznym, zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym oraz kształtowanie wobec osób z zaburzeniami psychicznymi właściwych postaw społecznych, a zwłaszcza zrozumienia, tolerancji, życzliwości, a także przeciwdziałania ich dyskryminacji.

Na podstawie art. 2 ust. 6 w/w ustawy, ustanowiono Narodowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017-2022, który ma na celu m.in. zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi kompleksowej opieki zdrowotnej oraz ukształtowanie wobec nich odpowiednich postaw społecznych. Narodowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego reguluje, na jakich zasadach poszczególne samorządy mają włączyć się w realizację określonych zadań.

Podmiotami realizującymi Narodowy Program są właściwi ministrowie do spraw w szczególności: zdrowia, zabezpieczenia społecznego, rodziny, pracy, oświaty i wychowania, spraw wewnętrznych, sprawiedliwości oraz obrony narodowej, a także Narodowy Fundusz Zdrowia oraz samorządy województw, powiatów i gmin. Ustawa przewiduje, że w działaniach z zakresu ochrony zdrowia psychicznego mogą uczestniczyć stowarzyszenia i inne organizacje społeczne, fundacje, samorządy zawodowe, Kościoły i inne związki wyznaniowe oraz grupy samopomocy pacjentów i ich rodzin, a także inne podmioty, które zakresem swojej działalności obejmują cele i zadania Narodowego Programu.

Celami głównymi Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego jest zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej opieki adekwatnej do ich potrzeb, prowadzenie działań na rzecz zapobiegania stygmatyzacji i dyskryminacji osób z zaburzeniami psychicznymi oraz monitorowanie i ocena skuteczności działań realizowanych w ramach Narodowego Programu.

Zadaniem samorządów powiatowych jest zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej opieki adekwatnej do ich potrzeb, które realizowane ma być poprzez:

- upowszechnianie środowiskowego modelu psychiatrycznej opieki zdrowotnej
- upowszechnianie zróżnicowanych form pomocy i oparcia społecznego
- aktywizację zawodową osób z zaburzeniami psychicznymi
- skoordynowanie dostępnych form opieki i pomocy
- udzielanie wsparcia psychologiczno- pedagogicznego uczniom, rodzicom i nauczycielom.

Powiatowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017-2022 stanowi zatem odpowiedź na rekomendacje zawarte w Narodowym Programie Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017-2022.

Program został opracowany na podstawie danych zebranych z jednostek organizacyjnych Starostwa Powiatowego w Świeciu, Wojewódzkiego Szpitala dla Nerwowo i Psychicznie Chorych im. Dr Józefa Bednarza w Świeciu, NZOZ „Nowy Szpital” w Świeciu, Ośrodków Pomocy Społecznej z terenu powiatu świeckiego oraz Komendy Powiatowej Policji i NZOZ „Promyk” w Świeciu. Realizację programu przewidziano na lata 2017-2022.

Zgodnie z wytycznymi Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego Uchwałą nr 93/814/17 z dnia 25 lipca 2017 roku Zarząd Powiatu Świeckiego powołał Zespół Koordynujący realizację Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017-2022.

Do podstawowych zadań Zespołu Koordynującego należy opracowanie Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017-2022, realizacja, koordynowanie i monitorowanie Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017-2022 oraz przygotowanie i udostępnienie mieszkańcom oraz samorządowi województwa aktualizowanego corocznie przewodnika informującego o lokalnie dostępnych formach opieki zdrowotnej, pomocy społecznej i aktywizacji zawodowej dla osób z zaburzeniami psychicznymi (w wersji papierowej lub elektronicznej).

Powiatowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017-2022 ma się przyczynić do poprawy zdrowia i życia, a także przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu osób z zaburzeniami psychicznymi. Zawiera propozycje planowanych działań w obszarze zdrowia psychicznego, diagnozę oraz cele polityki zdrowotnej w tym zakresie.

2. DANE STATYSTYCZNE

Według wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań z 2011 w Polsce liczba osób niepełnosprawnych wynosiła 4 697 500. Tym samym liczba osób niepełnosprawnych w Polsce w 2011 roku stanowiła 12,2% ludności kraju (w 2002 roku wynosiła blisko 5,5 mln). Liczebność zbiorowości osób niepełnosprawnych prawnie wynosiła 3 131 900 a biologicznie 1 565 600.

Zgodnie z danymi Narodowego Spisu Powszechnego w 2002 roku w powiecie świeckim osób z niepełnosprawnością było 12 595 z tego prawnie było 10 481 (5165 mężczyzn i 5 316 kobiet) i 2 114 biologicznie (823 mężczyzn i 1291 kobiet). Natomiast w 2011 roku w powiecie świeckim osób z niepełnosprawnością było 13 469 z tego prawnie było 9 855 (5035 mężczyzn i 4820 kobiet) i 3 615 biologicznie (1523 mężczyzn i 2092 kobiet).

Tabela 1. Liczba osób niepełnosprawnych w powiecie świeckim w 2011 wg NSP.

OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNE					
RAZEM		PRAWNIE		BIOLOGICZNIE ¹	
13 469		9 855		3 615	
KOBIETY	MĘŻCZYŹNI	KOBIETY	MĘŻCZYŹNI	KOBIETY	MĘŻCZYŹNI
6 911	6 557	4 820	5 035	2 092	1 523

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

W ogólnej liczbie ludności Powiatu Świeckiego w 2002 roku osoby niepełnosprawne stanowiły 12,9% a w 2011 roku- 13,4%.

POWIATOWY ZESPÓŁ DS. ORZĘKANIA O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI²

Tabela 2. Ilość wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności z podziałem na orzeczenia wydane ze względu na zaburzenia psychiczne (02-P), upośledzenie umysłowe (01-U) i całościowe zaburzenia rozwojowe (12-C) przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Świeciu w latach 2014-2016.

ILOŚĆ WYDANYCH ORZECZEŃ O STOPNIU NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI OGÓŁEM			ILOŚĆ WYDANYCH ORZECZEŃ O STOPNIU NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI Z KODEM PRZYCZYNY NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI								
			02-P			01-U			12-C		
2014	2015	2016	2014	2015	2016	2014	2015	2016	2014	2015	2016
2638	2887	2314	327	357	301	16	46	29	1	17	4

Źródło: Dane z PZOON w Świeciu

Tabela 3. Ilość wydanych orzeczeń o niepełnosprawności z podziałem na orzeczenia wydane ze względu na zaburzenia psychiczne, upośledzenie umysłowe i całościowe zaburzenia rozwojowe przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Świeciu w latach 2014-2016.

ILOŚĆ WYDANYCH ORZECZEŃ NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI OGÓŁEM			ILOŚĆ WYDANYCH ORZECZEŃ O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI Z KODEM PRZYCZYNY NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI								
			02-P			01-U			12-C		
2014	2015	2016	2014	2015	2016	2014	2015	2016	2014	2015	2016

¹ Osoba, która odczuwa ograniczenie sprawności w wykonywaniu czynności podstawowych dla swojego wieku, ale nie posiada prawnego orzeczenia niepełnosprawności (<https://stat.gov.pl/metainformacje/slownik-pojec/pojecia-stosowane-w-statystyce-publicznej/1150,pojecie.html>)

² Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Świeciu działa w oparciu o ustawę z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz Rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 roku w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności.

Podstawowym zadaniem Zespołu jest ustalanie na podstawie oceny ograniczenia zdolności do samodzielnego funkcjonowania w różnorodnych sferach życia zawiązanych z aktywnością człowieka, prawa do korzystania z ulg i uprawnień przysługujących osobom niepełnosprawnym na podstawie przepisów prawa. Orzecznictwo o niepełnosprawności uwzględnia zarówno fizyczne, psychiczne jak i społeczne aspekty funkcjonowania człowieka.

W ramach orzecznictwa o niepełnosprawności prowadzone są postępowania ustalające: niepełnosprawność osób w wieku do 16 roku życia, stopień niepełnosprawności w stosunku do osób, które ukończyły 16 rok życia, wskazania do korzystania z ulg i uprawnień przysługujących osobom niepełnosprawnym stosownie do naruszonej sprawności organizmu i ograniczeń funkcjonalnych uzasadniających korzystanie z ulg.

609	659	698	44	44	57	13	13	21	12	67	75
-----	-----	-----	----	----	----	----	----	----	----	----	----

Źródło: Dane z PZOON w Świeciu

Jak wynika z powyższego ilość orzeczeń dotyczących symboli 01-U, 02-P, 12-C jest zmienna. W 2014 roku wynosi 13% ogółu wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności, w 2015 wynosi 14% ogółu wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności, w 2016r. wynosi 14,4%.

W przypadku orzeczeń o niepełnosprawności sytuacja przedstawia się następująco w 2014r. orzeczenia z symbolami 01-U, 02-P, 12 C wynosiły 11,3%, w 2015r. wynosiły 18,9%, w 2016r. 22%.

W latach 2014-2016 zdecydowanie większą grupą orzekanych z symbolami 01-U, 02-P,12-C są mężczyźni. Najliczniejszą grupę orzekanych stanowią osoby w wieku 16-25. Orzekana grupa jest słabo aktywna zawodowo, zdecydowana większość osób jest niepracująca. Poziom wykształcenia stanowi głównie mniej niż podstawowy oraz gimnazjalny.

Dane na temat liczby samobójstw gromadzone są przez Komendę Powiatową Policji. W 2014 roku dokonano 12 zamachów samobójczych, w 2015 i 2016 po 10. Z podjętych prób samobójczych tylko w 2015, 2 nie zakończyły się zgonem a w 2016 roku, 1.

KOMENDA POWIATOWA POLICJI

Tabela 4. Liczba zamachów samobójczych na terenie powiatu świeckiego w latach 2014-2016.

ILOŚĆ ZAMACHÓW SAMOBÓJCZYCH								
2014			2015			2016		
OGÓŁEM	DOROŚLI	DZIECI	OGÓŁEM	DOROŚLI	DZIECI	OGÓŁEM	DOROŚLI	DZIECI
0	0	0	2	2	0	1	1	0

Źródło: Dane z KPP w Świeciu

Tabela 5. Liczba samobójstw dokonanych na terenie powiatu świeckiego w latach 2014-2016.

ILOŚĆ SAMOBÓJSTW DOKONANYCH								
2014			2015			2016		
OGÓŁEM	DOROŚLI	DZIECI	OGÓŁEM	DOROŚLI	DZIECI	OGÓŁEM	DOROŚLI	DZIECI
12	12	0	8	7	1	9	9	0

Źródło: Dane z KPP w Świeciu

3. INSTYTUCJE I ORGANIZACJE DZIAŁAJĄCE NA RZECZ OSÓB ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI W POWIECIE ŚWIECKIM

3.1 OPIEKA MEDYCZNA

3.1.1 LECZNICTWO SZPITALNE

Wojewódzki Szpital dla Nerwowo i Psychicznie Chorych im. Dr Józefa Bednarza w Świeciu

Na terenie powiatu świeckiego funkcjonuje Wojewódzki Szpital dla Nerwowo i Psychicznie Chorych im. Dr Józefa Bednarza w Świeciu.

Tabela 6. Wykaz oddziałów szpitala z informacją jakie osoby są tam kierowane oraz liczbą miejsc na danym oddziale.

ODDZIAŁY	ILOŚĆ MIEJSC (łóżek)	JEDNISTKI CHOROBY W G MIEJDZYNARODOWJ KLASYFIKACJI CHOROÓB ICD-10
8 oddziałów psychiatrycznych dla dorosłych	239 (7 oddziałów po 30 łóżek i 1 oddział 29-łóżkowy)	F00-F99 (bez F23 i F84), Z03
oddział psychiatryczny dla dzieci i młodzieży	23	F00-F99 (bez F13.3 i F13.4), Z03
2 oddziały psychiatrii sądowej o podstawowym zabezpieczeniu	60 (2 oddziały po 30 łóżek)	F01-F99, Z03
oddział psychiatrii sądowej o wzmocnionym zabezpieczeniu	25	F00-F99, Z03
oddział psychiatrii sądowej o wzmocnionym zabezpieczeniu dla młodzieży	25	F00-F99, Z03
oddział leczenia alkoholowych zespołów abstynencyjnych (detoksykacja)	29	F10.0, F10.3, F10.4, F19.3, F19.4, F13.3, F13.4
oddział leczenia zespołów abstynencyjnych po substancjach psychoaktywnych (detoksykacja)	14	F11.0-F19.0 (bez F17.0) F11.3-F19.3 (bez F17.3) F11.4-F.19.4 (bez F17.4)
Oddział terapii uzależnienia od alkoholu stacjonarne	60	F10.2, F10.8, F10.9, F10.13.2, F19.2, F19.8, F19.9, F63.0, F63.8

Źródło: Dane Wojewódzkiego Szpitala dla Nerwowo i Psychicznie Chorych im. Dr Józefa Bednarza w Świeciu

Tabela 7. Rodzaje zajęć rehabilitacyjnych

RODZAJ ZAJĘĆ REHABILITACYJNYCH	ZAJĘCIA PROWADZONE PODCZAS POBYTU W SZPITALU TAK/NIE	ZAJĘCIA PROWADZONE PO WYJŚCIU ZE SZPITALA TAK/NIE
TERAPIA INDYWIDUALNA	TAK	NIE
ZAJĘCIA MANUALNE (PLASTYCZNE, ROBÓTKI RĘCZNE)	TAK	NIE
ZAJĘCIA KULINARNE - GASTROTERAPIA	TAK	NIE
MUZYKOTERAPIA	TAK	NIE
SILWOTERAPIA	TAK	NIE
LUDOTERAPIA	TAK	NIE
ZAJĘCIA KULTURALNO - ROZRYWKOWE	TAK	NIE
RELAKSACJA	TAK	NIE

Źródło: Dane Wojewódzkiego Szpitala dla Nerwowo i Psychicznie Chorych im. Dr Józefa Bednarza w Świeciu

Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Nowy Szpital” w Świeciu

Na terenie powiatu świeckiego znajduje się jeden szpital- NZOZ „Nowy Szpital” w Świeciu, który świadczy usługi w zakresie leczenia zamkniętego (oddziały szpitalne) oraz leczenia otwartego (poradnie specjalistyczne).

1. Poradnie specjalistyczne:

- Poradnia Chirurgii Ogólnej
- Poradnia Chirurgii Urazowo – Ortopedycznej
- Poradnia Chorób Zakaźnych
- Poradnia Gruźlicy i Chorób Płuc
- Poradnia Położniczo – Ginekologiczna w Świeciu
- Poradnia Położniczo – Ginekologiczna w Pruszczu
- Poradnia Położniczo – Ginekologiczna w Nowem
- Poradnia Położniczo – Ginekologiczna w Świekatowie
- Poradnia Otolaryngologiczna
- Poradnia Dermatologiczna
- Poradnia Alergologiczna
- Poradnia Rehabilitacyjna
- Poradnia Zdrowia Psychicznego
- Poradnia Psychologiczna
- Poradnia Diabetologiczna
- Poradnia Neurologiczna
- Poradnia Reumatologiczna
- Poradnia Osteoporozy
- Poradnia Medycyny Sportowej
- Poradnia Gastroenterologiczna
- Poradnia Nefrologiczna
- Poradnia Kardiologiczna
- Poradnia Endokrynologiczna
- Poradnia Stomatologiczna w Pruszczu

2. Oddziały szpitalne:

- Oddział Chorób Wewnętrznych z Pododdziałem Nefrologii
- Oddział Chirurgii Ogólnej
- Oddział Anestezjologii i Intensywnej Terapii
- Oddział Położniczo – Ginekologiczny
- Oddział Ortopedii i Traumatologii Narządu Ruchu
- Oddział Pediatryczny
- Oddział Neonatologiczny
- Oddział Obserwacyjno – Zakaźny
- Oddział Chorób Płuc
- Oddział Rehabilitacyjny
- Oddział Medycyny Paliatywnej
- Oddział Neurologii
- Oddział Rehabilitacji Neurologicznej
- Oddział Udarowy
- Szpitalny Oddział Ratunkowy

3.1.2 PODSTAWOWA OPIEKA ZDROWOTNA

Podstawowa opieka zdrowotna w powiecie świeckim udzielana jest przez podmioty wskazane w poniższej tabeli.

Tabela 8. Podmioty podstawowej opieki zdrowotnej.

MIEJSCOWOŚĆ	NAZWA INSTYTUCJI, PRZYCHODNI	ADRES	NUMER TELEFONU
Bukowiec	Gminna Przychodnia	ul. Dr Fl. Ceynowy 18 86-122 Bukowiec	52 33 17 524
Dragacz	Gminna Przychodnia w Dragaczu z siedzibą w Dolnej Grupie	ul. Akacyjowa 1 Dolna Grupa 86-134 Dragacz	52 33 25 629
Dragacz	Gminna Przychodnia w Dragaczu z siedzibą w Dolnej Grupie	ul. Szarych Szeregów 1 86-134 Dragacz	604 160 999
Drzycim	NZOZ „Przychodnia Rodzinna” s.c. Elżbieta Wenerska, Henryk Doliwka	ul. Dworcowa 20 86-140 Drzycim	52 33 17 009
Jeżewo	Gminna Przychodnia w Jeżewie	ul. Czerska 4 86-131 Jeżewo	52 33 18 029
Jeżewo	Praktyka Lekarza Rodzinnego Małgorzata Tucholska - Drachal	ul. Długa 4 86-130 Łaskowice	52 5183990
Lniano	Przedsiębiorstwo Lecznicze - Gabinet Lekarza Ogólnego Reginald Jóskowiak	ul. Wyzwolenia 20c 86-141 Lniano	52 3323222
Nowe	Gminna Przychodnia w Nowem	ul. Komierowskiego 39 86-170 Nowe	52 33 27 323
Osie	Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Gminna Przychodnia w Osiu	ul. Dworcowa 7 86-150 Osie	52 3329517
Pruszcz	Przychodnia Rodzinna Almedic	ul. Witosa 3 86-120 Pruszcz	733 77 55 33
Pruszcz	Poradnia POZ	ul. Zamknięta 7 86-120 Pruszcz	52 33 20 882
Pruszcz	Poradnia POZ Agamed	ul. Dworcowa 8 86-120 Pruszcz	795 194 912
Pruszcz	Poradnia Lekarza Podstawowej Opieki Zdrowotnej	ul. Zamknięta 7 86-120 Pruszcz	41 240 1697
Serock	Poradnia Lekarza Podstawowej Opieki Zdrowotnej	ul. Mickiewicza 8 86-120 Pruszcz	52 382 97 76
Świecie	Miejsko – Gminna Przychodnia	ul. Wojska Polskiego 80 86-100 Świecie	52 33 24 445
Świecie	NZOZ „WAMAP”	ul. Św. Wincentego 1 86-100 Świecie	52 33 16 119
Świecie	NZOZ Praktyka Lekarza Rodzinnego Romana Krzemińska - Siemaszko	ul. Polna 2a 86-100 Świecie	52 5626255
Świecie	Gminny Ośrodek Zdrowia w Grucznie	ul. Ogrodowa 3 86-III Gruczno	52 33 19 319
Świekatowo	Gabinet Lekarza Rodzinnego Mieczysław Stankiewicz	ul. Tucholska 6 86-182 Świekatowo	52 33 22 009
Warlubie	Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Gminna Przychodnia w Warlubiu	ul. 18 – Lutego 86-160 Warlubie	52 33 26 147
Lipinki	Wiejski Ośrodek Zdrowia w Lipinkach	Lipinki 29 86-160 Warlubie	52 32 86 24

3.2 PORADNIE

3.2.1 PORADNIE ZDROWIA PSYCHICZNEGO

Na terenie powiatu świeckiego funkcjonują 3 poradnie zdrowia psychicznego dla dorosłych i 2 dla dzieci, które funkcjonują w strukturach podmiotów leczniczych.

Tabela 9. Wykaz Poradni zdrowia psychicznego funkcjonujących w strukturach podmiotów leczniczych mających swoją siedzibę na terenie powiatu świeckiego.

Poradnia	Nazwa podmiotu	adres
Poradnia Zdrowia Psychicznego	Wojewódzki Szpital dla Nerwowo i Psychiczenie Chorych im. Dr Józefa Bednarza	ul. Sądowa 18 86-100 Świecie
	NZOZ „Nowy Szpital”	ul. Wojska Polskiego 126 86-100 Świecie
	„ART.-MED.” Specjalistyka Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Mardusińska Barbara	ul. Wojska Polskiego 80 86-100 Świecie
	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „WAMAP” Glazik Przemysław	ul. Św. Wincentego 1 86-100 Świecie
Poradnia Zdrowia Psychicznego dla dzieci i młodzieży	Wojewódzki Szpital dla Nerwowo i Psychiczenie Chorych im. Dr Józefa Bednarza	ul. Sądowa 18 86-100 Świecie
	„ART.-MED.” Specjalistyka Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Mardusińska Barbara	ul. Wojska Polskiego 80 86-100 Świecie

Źródło: Kujawsko – Pomorski Urząd Wojewódzki w Bydgoszczy

Tabela 10. Liczba dorosłych i dzieci, którym udzielono wsparcia w ramach świadczonych usług Poradni Zdrowia Psychicznego Wojewódzkiego Szpitala dla Nerwowo i Psychiczenie Chorych im. Dr Józefa Bednarza w Świeciu w latach 2014-2016.

PORADNIA	ILOŚĆ OSÓB KTÓRYM UDZIELONO WSPRACIA								
	2014			2015			2016		
	OGÓŁEM	DOROŚLI	DZIECI	OGÓŁEM	DOROŚLI	DZIECI	OGÓŁEM	DOROŚLI	DZIECI
Poradnia Zdrowia Psychicznego	13	13	-	498	498	-	469	462	7
Poradnia Zdrowia Psychicznego dla dzieci i młodzieży	16	-	16	381		381	435	-	435

Źródło: Wojewódzki Szpital dla Nerwowo i Psychiczenie Chorych im. Dr Józefa Bednarza w Świeciu

Tabela 11. Liczba dorosłych, którym udzielono wsparcia w ramach świadczonych usług Poradni Zdrowia Psychicznego NZOZ „Nowy Szpital” w Świeciu w latach 2014-2016.

ILOŚĆ OSÓB KTÓRYM UDZIELONO WSPRACIA		
2014	2015	2016
605	566	572

Źródło: NZOZ „Nowy Szpital” w Świeciu

Tabela 12. Liczba dorosłych, którym udzielono wsparcia w ramach świadczonych usług Poradni Zdrowia Psychicznego NZOZ „WAMAP” w Świeciu w latach 2014-2016.

ILOŚĆ OSÓB KTÓRYM UDZIELONO WSPRACIA		
2014	2015	2016
884	889	847

Źródło: NZOZ „WAMAP” w Świeciu

Tabela 13. Liczba dorosłych i dzieci, którym udzielono wsparcia w ramach świadczonych usług Poradni Zdrowia Psychicznego w NZOZ „ART.-MED.” w Świeciu w latach 2014-2016.

ILOŚĆ OSÓB KTÓRYM UDZIELONO WSPRACIA								
2014			2015			2016		
OGÓŁEM	DOROŚLI	DZIECI	OGÓŁEM	DOROŚLI	DZIECI	OGÓŁEM	DOROŚLI	DZIECI
2368	2138	230	2142	1922	220	2144	1953	191

Źródło: NZOZ „ART.-MED.” w Świeciu

3.2.2 PORADNIE LECZENIA UZALEŻNIEŃ I PUNKTY KONSULTACYJNE

Tabela 14. Liczba dorosłych i dzieci, którym udzielono wsparcia w ramach świadczonych usług Poradni Leczenia Uzależnień Wojewódzkiego Szpitala dla Nerwowo i Psychicznie Chorych im. Dr Józefa Bednarza w Świeciu w latach 2014-2016.

ILOŚĆ OSÓB KTÓRYM UDZIELONO WSPRACIA								
2014			2015			2016		
OGÓŁEM	DOROŚLI	DZIECI	OGÓŁEM	DOROŚLI	DZIECI	OGÓŁEM	DOROŚLI	DZIECI
289	287	2	460	459	1	295	294	1

Źródło: Dane Wojewódzkiego Szpitala dla Nerwowo i Psychicznie Chorych im. Dr Józefa Bednarza w Świeciu

W Poradni Leczenia Uzależnień są leczeni pacjenci uzależnieni od alkoholu oraz innych substancji psychoaktywnych (narkotyków). Zdarzają się pojedyncze przypadki leczenia osób uzależnionych behawioralnie (np. hazard, seks, zakupy). Główną formą leczenia są oddziaływania psychoterapeutyczne.

Tabela 15. Liczba dorosłych, którym udzielono wsparcia w ramach świadczonych usług NZOZ „Promyk” w Świeciu w latach 2014-2016.

ILOŚĆ OSÓB KTÓRYM UDZIELONO WSPRACIA		
2014	2015	2016
412	336	294

Źródło: NZOZ „Promyk” w Świeciu

W NZOZ „Promyk” w Świeciu udzielana jest pomoc osobom uzależnionym od alkoholu, narkotyków, dopalaczy, hazardu i seksoholikom. Opieką otacza również osoby współuzależnione i Dorosłe Dzieci Alkoholików.

Tabela 16. Wykaz Punktów konsultacyjnych z terenu powiatu świeckiego z zakresu uzależnień

Miejscowość	NAZWA JEDNOSTKI	FORMA
Bukowiec	Gminny Punkt Konsultacyjny dla osób uzależnionych od alkoholu i zagrożonych narkomanią	motywowanie osób uzależnionych do podjęcia leczenia; informowanie o możliwości podejmowania profesjonalnej terapii
Lniano	Punkt konsultacyjny ds. uzależnień	Rozmowy konsultacyjno – motywujące dla osób uzależnionych i współuzależnionych; konsultacje psychoedukacyjne osób współuzależnionych; podstawowy cykl terapeutyczny; grupa wsparcia dla kobiet i współuzależnionych
Nowe	Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Konsultacje w sprawie uzależnień, rozmowy motywujące i wspierające, informowanie i edukacja dla osób uzależnionych i współuzależnionych doświadczających przemocy i stosujących przemoc
Osie	Punkt konsultacyjny	Konsultacje w zakresie uzależnień
Pruszcz	Punkt konsultacyjny	Poradnictwo psychiatryczne, psychologiczne, terapeutyczne w zakresie uzależnień
Warlubie	Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Poradnictwo psychologiczne
Świekatowo	Punkt konsultacyjny	Poradnictwo prawne i psychologiczne
Świecie	Polskie Towarzystwo Zapobiegania Narkomanii	Poradnictwo w zakresie terapii uzależnień

Źródło: www.bip.bydgoszcz.uw.gov.pl

3.2.3 PORADNICTWO PSYCHOLOGICZNE

Tabela 17. Wykaz jednostek z terenu powiatu świeckiego świadczące poradnictwo psychologiczne

Miejscowość	NAZWA JEDNOSTKI	FORMA
Świecie	Ośrodek Interwencji Kryzysowej	poradnictwo psychologiczne
Świecie	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	poradnictwo psychologiczne
Bukowiec	Gminny punkt pomocy psychologicznej i prawnej	pomoc psychologiczna
Osie	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	poradnictwo psychologiczne
Świecie	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	poradnictwo psychologiczne

Zródło: www.bip.bydgoszcz.uw.gov.pl

3.2.4 PORADNIA PSYCHOLOGICZNO - PEDAGOGICZNA

W minionym roku szkolnym 2016/2017 udzielono pomocy diagnostyczno – doradczej 2300 dzieciom i młodzieży z terenu Powiatu Świeckiego.

Z uwagi na zaburzenia rozwojowe, w tym zaburzenia psychiczne związane z autyzmem wydano 100 orzeczeń do kształcenia specjalnego i w tym zawarte zalecenia do udzielania pomocy psychologiczno – pedagogicznej w placówce oświatowej. Ok. 40 dzieci objętych jest w Poradni terapią indywidualną i grupową oraz Wczesnym Wspomaganiem Rozwoju.

Z powodu schizofrenii nie wydaje się orzeczeń do kształcenia specjalnego (polski system oświatowy nie obejmuje w orzecznictwie chorób psychicznych i przewlekłych). Pomoc udzielana jest w formie orzeczeń o potrzebie nauczania indywidualnego. Z tym problemem zdrowotnym utrudniającym, bądź uniemożliwiającym uczęszczanie do szkoły jest w naszej ewidencji:

- 14 uczniów schizofrenia
- 11 uczniów depresja
- 16 uczniów zaburzenia zachowania i emocji
- 4 uczniów zachowania opozycyjno – buntownicze.

Z problemem zachowań opozycyjno – buntowniczych zdiagnozowanych zostało w Poradni 60 dzieci z zaleceniami do dalszej diagnostyki psychiatrycznej. Ok. 20 dzieci uczestniczy w terapii grupowej w Poradni.

Pomocą psychologiczną objętą w terapii systemowej objętych jest 6 rodzin, w których występuje problem choroby psychicznej (3 rodziny i uzależnień 3 rodziny). Część z tych dzieci objętych jest w poradni systematyczną terapią indywidualną i grupową.

Orzeczeń do kształcenia specjalnego z uwagi na zagrożenie niedostosowaniem społecznym wydano 46 orzeczeń. Część z tych dzieci objętych jest w PPP w Świeciu terapią grupową i indywidualną.

Orzeczeń do kształcenia specjalnego z uwagi na niedostosowanie społeczne wydano 17 uczniom z zaleceniami pomocy psychologiczno - pedagogicznej na terenie placówki specjalistycznej, w której przebywają.

Pracownicy PPP w Świeciu interweniowali na terenie placówek oświatowych 35 razy z uwagi na wsparcie działań szkoły w rozwiązywaniu problemów z uczniami przejawiającymi zachowania zagrażające bezpieczeństwu innych.

Pracownicy poradni wspierali działania pedagogów szkolnych w sytuacjach kryzysowych związanych z załamaniem psychicznym dzieci i rodzin, w których doszło do tragedii.

Psychologowie w Poradni prowadzili okresowe terapie dla dzieci i młodzieży dotkniętych traumatycznymi zdarzeniami.

W Poradni prowadzona jest grupa wsparcia dla rodziców dzieci z problemami w zachowaniu.

Na bieżąco klienci poradni korzystają z porad psychologicznych i otrzymują zalecenia specjalistów do pracy z dzieckiem przejawiającym zaburzenia zachowania i emocji, bądź złożone problemy psychiczne. W minionym roku 169 razy.

3.3 POMOC SPOŁECZNA

3.3.1 OŚRODKI POMOCY SPOŁECZNEJ

Tabela 18. Rodzaje wsparcia oferowane przez Ośrodki Pomocy Społecznej powiatu świeckiego dla osób z zaburzeniami psychicznymi i upośledzonych umysłowo³.

RODZAJ WSPARCIA	GMINA	WSPRACIE FUNKCJONUJE NA TERENIA GMINY DLA OSÓB Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI I UPOŚLEDZONYCH UMYSŁOWO		PLAN NA 2017-2022	
		TAK	NIE	TAK	NIE
Środowiskowy Dom Samopomocy dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi	Bukowiec		X		X
	Dragacz		X		X
	Drzycim		X		X
	Jeżewo		X		X
	Lniano		X		X
	Nowe		X		X
	Osie		X		X
	Pruszcz		X		X
	Świecie	X		X	
	Świekatowo		X		X
	Warlubie		X		X
Klub samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi	Bukowiec		X		X
	Dragacz		X		X
	Drzycim		X		X
	Jeżewo	X		X	
	Lniano		X		X
	Nowe		X		X
	Osie		X		X
	Pruszcz		X		X
	Świecie		X	X	
	Świekatowo		X		X
	Warlubie		X		X
Dom Dziennego Pobytu dla Osób Starszych	Bukowiec		X		X
	Dragacz		X		X
	Drzycim		X		X
	Jeżewo		X		X
	Lniano		X		X
	Nowe		X		X
	Osie		X		X
	Pruszcz		X		X
	Świecie	X		X	
	Świekatowo		X		X
	Warlubie		X		X
Ośrodek Integracji i Rehabilitacji	Bukowiec		X		X
	Dragacz		X		X
	Drzycim		X		X
	Jeżewo		X		X
	Lniano		X		X
	Nowe		X		X
	Osie		X		X
	Pruszcz		X		X
	Świecie	X		X	
	Świekatowo		X		X
	Warlubie		X		X
Świetlice środowiskowe	Bukowiec		X		X
	Dragacz		X	X	
	Drzycim		X		X

³ Dane dotyczące wszystkich form wsparcia na terenie gminy bez względu na organizatora wsparcia (gmina, organizacja pozarządowa)

	Jeżewo		X		X	
	Lniano		X		X	
	Nowe	X		X		
	Osie		X		X	
	Pruszcz	X		X		
	Świecie	X		X		
	Świątkowo		X		X	
	Warlubie	X		X		
Terapia dla osób uzależnionych	Bukowiec		X		X	
	Dragacz		X		X	
	Drzycim		X		X	
	Jeżewo		X		X	
	Lniano		X		X	
	Nowe		X		X	
	Osie		X		X	
	Pruszcz	X			X	
	Świecie	X			X	
	Świątkowo		X		X	
	Warlubie		X		X	
	Grupy AA	Bukowiec	X			X
		Dragacz		X		X
		Drzycim		X		X
Jeżewo			X		X	
Lniano		X			X	
Nowe		X			X	
Osie			X		X	
Pruszcz		X			X	
Świecie		X			X	
Świątkowo			X		X	
Warlubie		X			X	
Grupy wsparcia dla osób współuzależnionych		Bukowiec		X		X
		Dragacz		X		X
		Drzycim		X		X
	Jeżewo		X		X	
	Lniano		X		X	
	Nowe		X		X	
	Osie		X		X	
	Pruszcz	X			X	
	Świecie	X			X	
	Świątkowo		X		X	
	Warlubie		X		X	
	Poradnictwo	Bukowiec		X		X
		Dragacz	X			X
		Drzycim		X		X
Jeżewo		X			X	
Lniano			X		X	
Nowe			X		X	
Osie		X			X	
Pruszcz		X			X	
Świecie		X			X	
Świątkowo			X		X	
Warlubie		X			X	
Praca socjalna		Bukowiec	X			X
		Dragacz	X			X
		Drzycim	X			X
	Jeżewo	X			X	
	Lniano	X			X	
	Nowe	X			X	
	Osie	X			X	
	Pruszcz	X			X	
	Świecie	X			X	

	Świątkowo	X		X	
	Warlubie	X		X	
Gminny Zespół Interdyscyplinarny	Bukowiec	X		X	
	Dragacz	X		X	
	Drzycim	X		X	
	Jeżewo	X		X	
	Lniano	X		X	
	Nowe	X		X	
	Osie	X		X	
	Pruszcz	X		X	
	Świecie	X		X	
	Świątkowo	X		X	
	Warlubie	X		X	
	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Bukowiec	X		X
Dragacz		X		X	
Drzycim		X		X	
Jeżewo		X		X	
Lniano		X		X	
Nowe		X		X	
Osie		X		X	
Pruszcz		X		X	
Świecie		X		X	
Świątkowo		X		X	
Warlubie		X		X	
Klub seniora		Bukowiec		X	
	Dragacz	X		X	
	Drzycim		X		X
	Jeżewo		X	X	
	Lniano		X		X
	Nowe	X		X	
	Osie	X		X	
	Pruszcz		X		X
	Świecie	X		X	
	Świątkowo		X		X
	Warlubie		X	X	
	Uniwersytet III wieku	Bukowiec		X	
Dragacz			X	X	
Drzycim			X		X
Jeżewo			X		X
Lniano			X		X
Nowe			X		X
Osie		X		X	
Pruszcz		X		X	
Świecie		X		X	
Świątkowo			X		X
Warlubie			X	X	
Schronisko dla bezdomnych		Bukowiec		X	
	Dragacz		X		X
	Drzycim		X		X
	Jeżewo		X		X
	Lniano		X		X
	Nowe		X		X
	Osie		X		X
	Pruszcz		X		X
	Świecie	X		X	
	Świątkowo		X		X
	Warlubie		X		X
	Ogrzewalnie	Bukowiec		X	
Dragacz			X		X
Drzycim			X		X
Jeżewo			X		X

	Lniano		X		X	
	Nowe	X		X		
	Osie		X		X	
	Pruszcz		X		X	
	Świecie		X		X	
	Świekatowo		X		X	
	Warlubie		X		X	
Mieszkania wspierane/chronione	Bukowiec		X		X	
	Dragacz		X	X ⁴		
	Drzycim					
	Jeżewo		X		X	
	Lniano		X		X	
	Nowe	X		X		
	Osie		X		X	
	Pruszcz		X		X	
	Świecie		X	X		
	Świekatowo		X		X	
	Warlubie		X	X		
	Jadłodajnie	Bukowiec		X		X
		Dragacz		X		X
		Drzycim		X		X
Jeżewo			X		X	
Lniano			X		X	
Nowe		X		X		
Osie			X		X	
Pruszcz			X		X	
Świecie		X		X		
Świekatowo			X		X	
Warlubie			X		X	
Punkt Konsultacyjny (Terapeuta uzależnień)		Bukowiec	X		X	
		Dragacz		X		X
		Drzycim		X		X
	Jeżewo		X		X	
	Lniano	X		X		
	Nowe	X		X		
	Osie	X		X		
	Pruszcz	X		X		
	Świecie	X		X		
	Świekatowo	X		X		
	Warlubie	X		X		

Źródło: Opracowanie własne PCPR w Świeciu na podstawie danych przekazanych przez GOPS-y/MGOPS/OPS.

Tabela 19. Liczba osób z zaburzeniami psychicznymi i upośledzeniem umysłowym objęta usługami opiekuńczymi w latach 2014-2016.

GMINA	ILOŚĆ OSÓB Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI I UPOŚLEDZENIEM UMYSŁOWYM OBJĘTA USŁUGAMI OPIEKUŃCZYMI		
	2014	2015	2016
Bukowiec	12	11	13
Dragacz	1	1	1
Drzycim	0	0	0
Jeżewo	3	3	1
Lniano	2	2	1
Nowe	14	17	18
Osie	0	0	0
Pruszcz	0	0	0
Świecie	10	11	14
Świekatowo	0	0	0
Warlubie	3	4	5
RAZEM:	45	49	53

Źródło: Opracowanie własne PCPR w Świeciu na podstawie danych przekazanych przez GOPS-y/MGOPS/OPS.

⁴ Na rok 2020 planowane jest utworzenie mieszkania chronionego dla 1 osoby bezdomnej

Tabela 20. Liczba dorosłych i dzieci z zaburzeniami psychicznymi oraz upośledzeniem umysłowym, objętych specjalistycznymi usługami opiekuńczymi w latach 2014-2016.

GMINA	ILOŚĆ OSÓB OBJĘTA SPECJALISTYCZNYMI USŁUGAMI OPIEKUŃCZYMI								
	2014			2015			2016		
	OGÓŁEM	DOROŚLI	DZIECI	OGÓŁEM	DOROŚLI	DZIECI	OGÓŁEM	DOROŚLI	DZIECI
Bukowiec	12	12	0	11	11	0	13	13	0
Dragacz	10	8	2	12	8	4	13	8	5
Drzycim	0	0	0	2	0	2	3	0	3
Jeżewo	11	4	7	20	6	14	24	7	17
Lniano	2	0	2	3	0	3	5	1	4
Nowe	6	1	5	7	2	5	11	2	9
Osie	2	0	2	6	0	6	5	0	5
Pruszcz	15	11	4	12	5	7	16	6	10
Świecie	27	1	26	42	1	41	56	1	55
Świątkowo	11	9	2	11	8	3	10	8	2
Warlubie	0	0	0	1	0	1	2	0	2
RAZEM:	96	46	50	127	41	86	158	46	112

Źródło: Opracowanie własne PCPR w Świeciu na podstawie danych przekazanych przez GOPS-y/MGOPS/OPS.

Gminy prowadzą również specjalistyczne usługi opiekuńcze dla dorosłych i dzieci z zaburzeniami psychicznymi i upośledzeniem umysłowym w postaci terapii behawioralnej, terapii psychologicznej, rehabilitacji fizycznej, zajęć logopedycznych, uczenia i rozwijania umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia, zajęcia rewalidacyjno- wychowawczych.

Tabela 21. Liczba osób, którym przyznano zasiłek stały w latach 2014-2016 z wyszczególnieniem osób z zaburzeniami psychicznymi i upośledzeniem umysłowym.

GMINA	ILOŚĆ OSÓB KTÓRYM PRZYZNANO ZASIŁEK STAŁY					
	2014		2015		2016	
	OGÓŁEM	W TYM OSOBY Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI/ UPOŚLEDZENIEM UMYSŁOWYM	OGÓŁEM	W TYM OSOBY Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI/ UPOŚLEDZENIEM UMYSŁOWYM	OGÓŁEM	W TYM OSOBY Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI/ UPOŚLEDZENIEM UMYSŁOWYM
Bukowiec	40	7	38	5	34	6
Dragacz	60	9	64	14	66	14
Drzycim	12	12	11	11	11	11
Jeżewo	30	8	23	6	13	7
Lniano	34	14	38	15	37	16
Nowe	109	49	100	47	98	48
Osie	49	9	47	10	43	11
Pruszcz	101	19	105	21	105	20
Świecie	407	71	405	62	401	82
Świątkowo	31	5	30	3	25	2
Warlubie	66	8	62	9	59	8
RAZEM	939	211	923	203	892	225

Źródło: Opracowanie własne PCPR w Świeciu na podstawie danych przekazanych przez GOPS-y/MGOPS/OPS.

Tabela 22. Liczba osób, którym przyznano zasiłek okresowy w latach 2014-2016 z wyszczególnieniem osób z zaburzeniami psychicznymi i upośledzeniem umysłowym.

GMINA	ILOŚĆ OSÓB KTÓRYM PRZYZNANO ZASIŁEK OKRESOWY					
	2014		2015		2016	
	OGÓŁEM	W TYM OSOBY Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI/ UPOŚLEDZENIEM UMYSŁOWYM	OGÓŁEM	W TYM OSOBY Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI/ UPOŚLEDZENIEM UMYSŁOWYM	OGÓŁEM	W TYM OSOBY Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI/ UPOŚLEDZENIEM UMYSŁOWYM
Bukowiec	117	30	92	20	80	15
Dragacz	193	14	186	13	161	15
Drzycim	0	0	0	0	0	0
Jeżewo	70	11	81	13	92	15
Lniano	41	2	35	2	26	4

Nowe	322	82	289	78	282	69
Osie	40	0	31	0	31	0
Pruszcz	90	4	78	5	71	2
Świecie	701	33	637	29	552	36
Świekatowo	75	4	62	5	56	6
Warlubie	103	5	105	4	102	5
RAZEM	17052	185	1596	169	1453	167

Źródło: Opracowanie własne PCPR w Świeciu na podstawie danych przekazanych przez GOPS-y/MGOPS/OPS.

Tabela 23. Liczba osób, którym przyznano zasiłek celowy w latach 2014-2016 z wyszczególnieniem osób z zaburzeniami psychicznymi i upośledzeniem umysłowym.

GMINA	ILOŚĆ OSÓB KTÓRYM PRZYNANO ZASIŁEK CELOWY					
	2014		2015		2016	
	OGÓŁEM	W TYM OSOBY Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI/ UPOŚLEDZENIEM UMYSŁOWYM	OGÓŁEM	W TYM OSOBY Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI/ UPOŚLEDZENIEM UMYSŁOWYM	OGÓŁEM	W TYM OSOBY Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI/ UPOŚLEDZENIEM UMYSŁOWYM
Bukowiec	222	35	186	25	175	15
Dragacz	147	20	99	15	110	18
Drzycim	3	3	8	8	6	6
Jeżewo	39	13	36	8	29	8
Lniano	82	15	71	17	56	15
Nowe	431	98	351	83	367	84
Osie	40	0	31	0	31	0
Pruszcz	292	13	263	11	233	10
Świecie	1075	109	1093	114	932	108
Świekatowo	137	7	128	11	105	11
Warlubie	166	8	182	11	190	10
RAZEM	2634	321	2448	303	2234	285

Źródło: Opracowanie własne PCPR w Świeciu na podstawie danych przekazanych przez GOPS-y/MGOPS/OPS.

Na terenie powiatu świeckiego funkcjonują 4 jednostki organizacyjne zapewniające osobom z zaburzeniami psychicznymi wsparcie dzienne w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej. Są to prowadzone przez powiat dwa Warsztaty Terapii Zajęciowej, Środowiskowy Dom dla Osób z Zaburzeniami psychicznymi prowadzony przez gminę Świecie oraz Klub Samopomocy prowadzony przez gminę Jeżewo. Jednostki te zapewniają środowiskowe wsparcie 102 osobom z zaburzeniami psychicznymi. Powiat planuje powiększenie liczby osób niepełnosprawnych w WTZ w Świeciu o 5, natomiast gmina Świecie utworzenie Klubu Samopomocy. Gmina Pruszcz zapewnia wsparcie swoim mieszkańcom (7 osób) poza terenem powiatu świeckiego w Środowiskowym Domu Samopomocy w Gądeczu w powiecie bydgoskim.

We wszystkich gminach świadczona jest praca socjalna skierowana do osób z zaburzeniami psychicznymi. Ponadto w 4 funkcjonują świetlice środowiskowe oferujące wsparcie dzieciom i młodzieży. Na uwagę zasługują formy wsparcia kierowane do osób borykających się z problemami uzależnienia i współuzależnienia. W 6 na 11 gmin funkcjonują grupy AA. W dwóch gminach można skorzystać z terapii dla osób uzależnionych i uczestniczyć w grupie wsparcia dla osób współuzależnionych. 8 gmin posiada punkt konsultacyjny w zakresie uzależnień. Gminy podają również, że na ich terenie funkcjonują organizacje oferujące wsparcie seniorom, w tym seniorom z zaburzeniami psychicznymi. Na terenie powiatu funkcjonuje 8 takich jednostek (w tym 3 uniwersytety III wieku).

Osoby z zaburzeniami psychicznymi mogą liczyć na to, że skorzystają z pomocy w formie poradnictwa w 6 gminach.

Istotne z punktu widzenia funkcjonowania w środowisku jest możliwość korzystania z mieszkań chronionych/wspieranych. Na terenie powiatu tylko gmina Nowe posiada takie mieszkanie. Do roku 2022 planują takie mieszkania utworzyć jeszcze 3 gminy.

Z danych pozyskanych z gmin z terenu powiatu świeckiego wynika, że z roku na rok wzrasta liczba osób z zaburzeniami psychicznymi, którzy wymagają wsparcia w formie usług opiekuńczych. W 2016 roku było tych osób więcej o ok. 20% w stosunku do roku 2014. W trzech gminach żadna osoba z zaburzeniami psychicznymi nie korzystała z tej formy wsparcia.

W każdej gminie funkcjonuje pomoc w formie specjalnych usług opiekuńczych. Najwięcej świadczonej jest rehabilitacji fizycznej, terapii i zajęć z logopedą. Z roku na rok wzrasta liczba dzieci objętych specjalnymi usługami opiekuńczymi. W 2016 roku pomoc otrzymało 112 dzieci czyli 224% więcej niż w 2014 roku. Jeżeli chodzi o dorosłych to liczba ta jest względnie stała.

Osobom z zaburzeniami psychicznymi gminy wypłacają zasiłki stałe. W grupie osób, które otrzymują te zasiłki osoby z zaburzeniami psychicznymi stanowią w 2014 roku– 23%, w 2015 roku– ok. 22% a w 2016 roku– 25%. W grupie osób, które otrzymują zasiłek okresowy osoby z zaburzeniami psychicznymi stanowią w 2014 roku– 10,5%, w 2015 roku- 10,5% a w 2016 roku- 11,5%. Natomiast w przypadku zasiłków celowych jest to poziom nieco ponad 12% w każdym roku.

3.3.2 POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Świeciu wspiera osoby niepełnosprawne z zaburzeniami psychicznymi, upośledzeniem umysłowym oraz całościowymi zaburzeniami psychicznymi w ramach realizowanych zadań z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych, które są dofinansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Na różnego typu dofinansowania w 2014 roku wpłynęło 1567 wniosków, w 2015 roku 1437 a w 2016 roku 1535.

Tabela 24. Liczba osób korzystających z dofinansowań ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych dla osób z terenu powiatu świeckiego w latach 2014-2016.

WYKAZ OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z DOFINANSOWAŃ PFRON							
ROK	ZADANIE	OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNE, KTÓRE SKORZYSTAŁY Z DOFINANSOWANIA				OGÓŁEM % 01-U, 02-P, 12-C	
		DOROŚLI		DZIECI			
		OGÓŁEM	w tym 02-P, 01-U, 12-C	OGÓŁEM	w tym 02-P, 01-U, 12-C		
2014	ZAOPATRZENIE W PRZEDMIOTY ORTOPEDYCZNE I ŚRODKI POMOCNICZE	332	29	52	10	10,15	
	ZAOPATRZENIE W SPRZĘT REHABILITACYJNY	10	1	2	1	16,66	
	LIKWIDACJA BARIER W KOMUNIKOWANIU SIĘ	4	1	6	4	50	
	LIKWIDACJA BARIER TECHNICZNYCH	1	0	0	0	0	
	LIKWIDACJA BARIER ARCHITEKTONICZNYCH	6	0	0	0	0	
	DOFINANSOWANIE UCZESTNICTWA W TURNUSACH REHABILITACYJNYCH	osoby niepełnosprawne	120	15	60	20	19,44
		opiekunowie osób niepełnosprawnych	56	10	42	16	26,53
	PROGRAM AKTYWNY SAMORZĄD	123	6	2	0	4,8	
ŁĄCZNIE		652	62	164	51	13,84	
2015	ZAOPATRZENIE W PRZEDMIOTY ORTOPEDYCZNE I ŚRODKI POMOCNICZE	374	27	45	1	6,68	
	ZAOPATRZENIE W SPRZĘT REHABILITACYJNY	16	2	2	0	11,11	
	LIKWIDACJA BARIER W KOMUNIKOWANIU SIĘ	10	4	22	10	43,75	
	LIKWIDACJA BARIER TECHNICZNYCH	3	0	0	0	0	
	LIKWIDACJA BARIER ARCHITEKTONICZNYCH	5	0	2	1	25	
	DOFINANSOWANIE UCZESTNICTWA W	osoby niepełnosprawne	108	9	58	35	26,5

	TURNUSACH REHABILITACYJNYCH	opiekunowie osób niepełnosprawnych	33	3	51	23	30,95
	PROGRAM AKTYWNY SAMORZĄD		126	8	1	0	6,23
	ŁĄCZNIE		675	53	181	78	15,30
2016	ZAOPATRZENIE W PRZEDMIOTY ORTOPEDYCZNE I ŚRODKI POMOCNICZE		402	40	40	10	11,31
	ZAOPATRZENIE W SPRZĘT REHABILITACYJNY		13	2	5	1	16,66
	LIKWIDACJA BARIER W KOMUNIKOWANIU SIĘ		2	0	1	0	0
	LIKWIDACJA BARIER TECHNICZNYCH		3	0	0	0	0
	LIKWIDACJA BARIER ARCHITEKTONICZNYCH		8	1	2	0	1
	DOFINANSOWANIE UCZESTNICTWA W TURNUSACH REHABILITACYJNYCH	osoby niepełnosprawne	90	19	53	17	25,17
		opiekunowie osób niepełnosprawnych	70	16	50	17	27,5
	PROGRAM AKTYWNY SAMORZĄD		135	13	9	2	10,41
	ŁĄCZNIE		723	91	160	47	15,62

Źródło: Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Świeciu

Najwięcej osób niepełnosprawnych legitymujących się orzeczeniami o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności wydanymi ze względu na choroby psychiczne, upośledzenie umysłowe oraz całościowe zaburzenia rozwojowe, korzystających z dofinansowań udzielanych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Świeciu, stanowią osoby korzystające z turnusów rehabilitacyjnych oraz zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze.

Najmniej wniosków dotyczy likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, W powyższym zakresie dofinansowanie mogły otrzymać w szczególności osoby niepełnosprawne z dysfunkcją narządu ruchu, wzroku, słuchu i mowy oraz z chorobami neurologicznymi. Jednostkowe przypadki korzystania z tych form wsparcia przez osoby niepełnosprawne z zaburzeniami psychicznymi wynikają z niepełnosprawności sprzężonej.

Powyższe dane nie są w 100% rzeczywiste, ponieważ:

1. PCPR może fizycznie policzyć osoby posiadające orzeczenie o niepełnosprawności oraz o stopniu niepełnosprawności wydanym ze względu na choroby psychiczne, upośledzenie umysłowe oraz całościowe zaburzenia rozwojowe tylko i wyłącznie w przypadku orzeczeń wydawanych przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Świeciu; natomiast pozostałe osoby niepełnosprawne korzystające z dofinansowań ze środków PFRON posiadają orzeczenia wydawane przez inne organy, np. ZUS, które w swoich orzeczeniach nie określają przyczyny np. częściowej niezdolności do pracy.
2. Nie odzwierciedla rzeczywistych potrzeb osób niepełnosprawnych ubiegających się o dofinansowania ze środków PFRON, ponieważ podano w niej dane dotyczące wniosków rozpatrzonych pozytywnie, których ilość uzależniona jest od wysokości środków przekazanych przez PFRON, potrzeby wnioskodawców są znacznie większe.

Podsumowując w latach 2014-2016 można zauważyć, iż wzrasta procent liczby osób niepełnosprawnych legitymujących się orzeczeniem o niepełnosprawności i o stopniu niepełnosprawności wydanymi ze względu na choroby psychiczne, upośledzenie umysłowe oraz całościowe zaburzenia rozwojowe stosunku do ogółu liczby osób niepełnosprawnych korzystających z dofinansowań w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Świeciu.

W roku 2016 Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Świeciu realizowało projekt „Rodzina w Centrum” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, Oś priorytetowa 9 „Solidarne społeczeństwo”, Działanie 9.3. „Rozwój usług zdrowotnych i społecznych”, Poddziałanie 9.3.2. „Rozwój usług społecznych”.

Tabela 25. Liczba osób uczestnicząca w projekcie „Rodzina w Centrum” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, Oś priorytetowa 9 „Solidarne społeczeństwo”, Działanie 9.3. „Rozwój usług zdrowotnych i społecznych”, Poddziałanie 9.3.2. „Rozwój usług społecznych” od 2016 roku do dnia 31 sierpnia 2017 roku.

ROK	WSPARCIE	UCZESTNICZY OGÓŁEM		RAZEM	UCZESTNICZY PROJEKTU Z ORZECZENIEM O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI WYDANYM ZE WZGLĘDU NA 02-P, 01-U LUB POSIADAJĄCY ORZECZENIE PPP ORAZ OSOBY LECZONE PSYCHIATRYCZNIE		RAZEM
		DOROŚLI	DZIECI		DOROŚLI	DZIECI	
2016	Specjalistyczne poradnictwo rodzinne - psychologiczne	9	7	16	0	4	4
	RAZEM	9	7	16	0	4	4
2017*	Specjalistyczne poradnictwo rodzinne – psychologiczne	30	28	58	5	10	15
	Specjalistyczne poradnictwo rodzinne - pedagogiczne	31	35	66	5	16	21
	Specjalistyczne poradnictwo rodzinne - prawne	27	2	29	2	1	3
	Warsztaty dla usamodzielnianych i przebywających w pieczy zastępczej	4	15	19	1	7	8
	Warsztaty wzmacniające kompetencje rodzicielskie	9	0	9	0	0	0
	Zajęcia animacyjne dla dzieci rodziców uczestniczących w warsztacie wzmacniającym kompetencje rodzicielskie	0	6	6	0	3	3
	Terapia rodzinna indywidualna/grupowa	1	1	2	0	1	1
	Mediacje rodzinne	6	3	9	0	1	1
	Superwizja rodzin zastępczych	6	0	6	0	0	0
	Wyjazd edukacyjny 5-cio dniowy	13	27	40	0	11	11
	RAZEM	127	117	244	13	50	63

*stan na dzień 31.08.2017r.

Źródło: Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Świeciu

W ramach projektu „Rodzina w Centrum” realizowanego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa odbyło się specjalistyczne poradnictwo rodzinne psychologiczne, wsparciem objęto 16 uczestników projektu, z czego 4 uczestników z zaburzeniami psychicznymi, co stanowi 25% uczestników projektu.

Do 31 sierpnia 2017 roku w ramach projektu pn. „Rodzina w Centrum” wsparciem objęto 202 uczestników projektu, z czego 40 uczestników z zaburzeniami psychicznymi, co stanowi 19,70% uczestników projektu.

W ramach poszczególnych form wsparcia w ramach projektu pn. „Rodzina w Centrum” objęto wsparciem:

- specjalistycznym poradnictwem rodzinnym psychologicznym 58 uczestników projektu, z czego 15 uczestników z zaburzeniami psychicznymi, co stanowi 25,90% uczestników projektu korzystających z tego typu wsparcia;
- specjalistycznym poradnictwem rodzinnym pedagogicznym 66 uczestników projektu, z czego 21 uczestników z zaburzeniami psychicznymi, co stanowi 31,80% uczestników projektu korzystających z tego typu wsparcia;
- specjalistycznym poradnictwem prawnym 29 uczestników projektu, z czego 3 uczestników z zaburzeniami psychicznymi, co stanowi 10,30% uczestników projektu korzystających z tego typu wsparcia;

- superwizją rodzin zastępczych 6 uczestników projektu, brak w tej grupie uczestników z zaburzeniami psychicznymi;
- mediacjami 9 uczestników projektu, z czego 1 uczestnik z zaburzeniami psychicznymi, co stanowi 10,10% uczestników projektu korzystających z tego typu wsparcia;
- terapia rodzinna indywidualną/grupową 2 uczestników projektu, z czego 1 uczestnik z zaburzeniami psychicznymi, co stanowi 50% uczestników projektu korzystających z tego typu wsparcia;
- warsztatami dla usamodzielnianych i przebywających w pieczy 19 uczestników projektu, z czego 8 uczestników z zaburzeniami psychicznymi, co stanowi 42,10% uczestników projektu korzystających z tego typu wsparcia;
- warsztatami wzmacniającymi kompetencje rodzicielskie 9 uczestników projektu, brak w tej grupie uczestników z zaburzeniami psychicznymi;
- zajęciami animacyjnymi dla dzieci rodziców uczestniczących w warsztacie wzmacniającym kompetencje rodzicielskie 6 uczestników projektu, z czego 3 uczestników z zaburzeniami psychicznymi, co stanowi 50% uczestników projektu korzystających z tego typu wsparcia;
- wyjazdem edukacyjnym 5-cio dniowym 40 uczestników projektu, z czego 11 uczestników z zaburzeniami psychicznymi, co stanowi 27,50% uczestników projektu korzystających z tego typu wsparcia.

Analizując dane z okresu realizacji przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Świeciu projektu „Rodzina w Centrum” (od listopada 2016 roku do końca sierpnia 2017 roku), zauważyć można, że duży odsetek uczestników projektu korzystających ze wsparcia oferowanego w ramach w/w projektu stanowią osoby z zaburzeniami psychicznymi, co stanowi ok. 20% ogółu osób, które skorzystały ze wsparcia w ramach w/w projektu.

3.3.3 OŚRODEK INTERWENCJI KRYZYSOWEJ

W strukturach Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Świeciu funkcjonuje Ośrodek Interwencji Kryzysowej, który świadczy poradnictwo psychologiczne, prawne, pedagogiczne, terapeutę ds. uzależnień, specjalistę pracy z rodziną oraz psychiatrę. Każdorazowo rodzaj pomocy, jej zakres i formy dostosowywane były do ich indywidualnych potrzeb klientów.

Interwencja kryzysowa stanowi zespół interdyscyplinarnych działań podejmowanych na rzecz osób i rodzin będących w stanie kryzysu. Celem interwencji kryzysowej jest przywrócenie równowagi psychicznej i umiejętności samodzielnego radzenia sobie, a dzięki temu zapobieganie przejściu reakcji kryzysowej w stan chronicznej niewydolności psychospołecznej.

Interwencją kryzysową obejmuje się osoby i rodziny bez względu na posiadany dochód.

W ramach interwencji kryzysowej udziela się natychmiastowej specjalistycznej pomocy psychologicznej, a w zależności od potrzeb - poradnictwa socjalnego lub prawnego, w sytuacjach uzasadnionych - schronienia do 3 miesięcy.

Do hostelu Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Świeciu przyjmowane są w szczególności osoby lub rodziny będące ofiarami przemocy w rodzinie.

Tabela 26. Świadczone poradnictwo w ramach interwencji kryzysowej.

PORADNICTWO	LICZBA OSÓB KORZYSTAJĄCYCH		
	2014*	2015*	2016
psychologiczne	149	87	41
prawne	310	292	171
pedagogiczne	118	33	7
terapeuta ds. uzależnień	47	31	20
specjalista pracy z rodziną	-	34	-
psychiatra	6	-	-

*liczba porad

Źródło: Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Świeciu

Tabela 27. Osoby korzystające z pomocy hostelowej w ramach Ośrodka Interwencji Kryzysowej.

2014		2015		2016	
Liczba osób	Liczba rodzin	Liczba osób	Liczba rodzin	Liczba osób	Liczba rodzin
9	5	8	4	6	3

Źródło: Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Świeciu

3.3.4 WARSZTATY TERAPII ZAJĘCIOWEJ

Na terenie powiatu świeckiego funkcjonują dwa Warsztaty Terapii Zajęciowej dla 50 uczestników. Warsztaty są placówkami pobytu dziennego i przeznaczone są dla osób niepełnosprawnych ruchowo i umysłowo. Czas trwania zajęć wynosi nie więcej niż 7 godzin dziennie i 35 godzin tygodniowo. W każdym z warsztatów zatrudnieni są terapeuci zajęciowi i psycholog. Terapia Zajęciowa w WTZ prowadzona jest w pięciu pracowniach w każdym z WTZ.

W WTZ w Świeciu prowadzona jest w pracowni: informatycznej, krawiecko– dziewiarskiej, intrroligatorskiej, metaloplastyczno– stolarskiej i kucharsko – cukierniczej.

W WTZ w Nowem prowadzona jest w pracowni: gospodarstwa domowego, plastyczno– ogrodniczej, komputerowej, ceramicznej, rękodzielnictwa artystycznego.

Tabela 28. Uczestnicy WTZ

WTZ	2014					2015					2016				
	Liczba uczestników wtz			w tym uczestnicy z zaburzeniami psychicznymi i upośledzeniem umysłowym	gminy z których dojeżdżają uczestnicy	Liczba uczestników wtz			w tym uczestnicy z zaburzeniami psychicznymi i upośledzeniem umysłowym	gminy z których dojeżdżają uczestnicy	Liczba uczestników wtz			w tym uczestnicy z zaburzeniami psychicznymi i upośledzeniem umysłowym	gminy z których dojeżdżają uczestnicy
ogółem	kobiety	mężczyźni	ogółem			kobiety	mężczyźni	ogółem			kobiety	mężczyźni			
Świecie	25	13	12	18	Świecie Lniano Drzycim Jeżewo	25	13	12	18	Świecie Lniano Drzycim Jeżewo	25	13	12	18	Świecie Lniano Drzycim Jeżewo
Nowe	25	15	10	24	Nowe Warlubie	25	15	10	24	Nowe Warlubie	25	14	11	25	Nowe Warlubie

Źródło: Dane WTZ Świecie i WTZ Nowe.

Tabela 29. Wiek uczestników WTZ w Świeciu (stan na 31 lipiec 2017r.)

Rok urodzenia uczestnika	1951	1955	1970	1972	1974	1976	1977	1978	1980	1981	1984	1985	1986	1990	1994	1995
Ilość uczestników	1	1	1	1	3	1	1	2	4	1	3	1	1	1	2	1
Wiek (stan na dzień 31 lipca 2017r.)	66	62	47	45	43	41	40	39	37	36	33	32	31	27	23	22

Źródło: Dane WTZ Świecie.

Tabela 30. Wiek uczestników WTZ w Nowem (stan na 31 lipiec 2017r.)

Rok urodzenia uczestnika	1951	1952	1955	1958	1961	1965	1966	1971	1980	1981	1984	1985	1987	1988	1990	1992	1993
Ilość uczestników	1	1	1	1	1	1	2	2	1	4	2	2	2	1	1	1	1
Wiek (stan na dzień 31 lipca 2017r.)	66	65	62	59	56	52	51	46	37	36	33	32	30	29	27	25	24

Źródło: Dane WTZ Nowe.

Z powyższych tabel wynika, iż w przedziale wiekowym 20-29 było 8 uczestników WTZ, w wieku 30-39 – 23 uczestników, 40-49 – 9 uczestników a w wieku 50 i więcej – 10 uczestników. Największą grupę uczestników WTZ stanowią zatem osoby niepełnosprawne w wieku 30-39.

Tabela 31. Rok przyjęcia uczestników do WTZ w Świeciu (stan na 31 lipiec 2017r.)

Rok przyjęcia uczestników WTZ	1994	1995	2000	2002	2005	2006	2007	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Ilość uczestników	5	1	1	3	1	2	1	1	4	2	1	2	1

Źródło: Dane WTZ Świecie.

Tabela 32. Rok przyjęcia uczestników do WTZ w Nowem (stan na 31 lipiec 2017r.)

Rok przyjęcia uczestników WTZ	2004	2005	2006	2008	2011	2013	2014	2015	2016	2017
Ilość uczestników	7	5	1	1	1	2	4	1	2	1

Źródło: Dane WTZ Nowe.

Ponad 10 lat w WTZ przebywa 27 osób niepełnosprawnych natomiast 12 uczestników przebywa w WTZ od trzech lat.

Tabela 33. Decyzje Rady Programowej WTZ w Nowem i Świeciu w sprawie przedłużenia uczestnictwa w terapii w 2016 roku.

DECYZJA RADY PROGRAMOWEJ WTZ W SPRAWIE PRZEDŁUŻENIA UCZESTNICTWA W TERAPII	LICZBA UCZESTNIKÓW	
	WTZ ŚWIECIE	WTZ NOWE
pozytywne rokowania co do przyszłych postępów w rehabilitacji, umożliwiające podjęcie zatrudnienia i kontynuowanie rehabilitacji zawodowej w warunkach pracy chronionej lub na rynku pracy	18	19
okresowy brak możliwości podjęcia zatrudnienia	3	3
okresowy brak możliwości skierowania osoby niepełnosprawnej do ośrodka wsparcia w rozumieniu przepisów o pomocy społecznej, ze względu na brak postępów w rehabilitacji i złe rokowania co do możliwości osiągnięcia postępów uzasadniających podjęcie zatrudnienia i kontynuowanie rehabilitacji zawodowej w warunkach pracy chronionej lub na rynku pracy po odbyciu dalszej rehabilitacji w warsztacie	3	3

Źródło: Dane WTZ Świecie i WTZ Nowe.

3.3.5 PLACÓWKI OPIEKUŃCZO - WYCHOWAWCZE

Z poniższych tabel wynika, iż w Placówkach Opiekuńczo – Wychowawczych funkcjonujących na terenie powiatu świeckiego, przebywają dzieci z zaburzeniami psychicznymi i upośledzeniem umysłowym, które korzystają z poradni zdrowia psychicznego. W Placówkach w Bąkowie dzieci te w 2014 i 2015 roku stanowiły aż 45% ogółu umieszczonych a w 2015 roku 38%. Jeżeli chodzi o Placówkę w Topolnie w 2014 roku dzieci z zaburzeniami psychicznymi stanowiły 22% ogółu umieszczonych, w 2015 roku 37,5% a w 2016 roku 36%.

Tabela 34. Liczba dzieci i młodzieży narastająco w Placówce Opiekuńczo- Wychowawczej w Bąkowie w latach 2014–2016 z wyszczególnieniem dzieci i młodzieży z zaburzeniami psychicznymi i upośledzeniem umysłowym.

LICZBA DZIECI I MŁODZIEŻY										
nr placówki	Liczba miejsc w POW	2014			2015			2016		
		OGÓŁEM	Dzieci i młodzieży z zaburzeniami psychicznymi i upośledzeniem umysłowym (w tym dzieci korzystające z poradni zdrowia psychicznego)	Liczba miejsc w POW	OGÓŁEM	Dzieci i młodzieży z zaburzeniami psychicznymi i upośledzeniem umysłowym (w tym dzieci korzystające z poradni zdrowia psychicznego)	Liczba miejsc w POW	OGÓŁEM	Dzieci i młodzieży z zaburzeniami psychicznymi i upośledzeniem umysłowym (w tym dzieci korzystające z poradni zdrowia psychicznego)	
Nr 1	30	32	14 (w tym 13 korzysta z PZP)	30	27	13 (w tym 10 korzysta z PZP)	30	26	10 (w tym 9 korzysta z PZP)	
Nr 2	8	8	4 (w tym 1 korzysta z PZP)	8	8	3 (w tym 1 korzysta z PZP)	8	8	3 (w tym 1 korzysta z PZP)	
Nr 3	-	-	-	-	-	-	10	8	3 (w tym 3 korzysta z PZP)	

Źródło: Dane Placówki Opiekuńczo Wychowawczej w Bąkowie.

Tabela 35. Liczba dzieci i młodzieży narastająco w Placówce Opiekuńczo - Wychowawczej w Topolnie w latach 2014-2016 z wyszczególnieniem dzieci i młodzieży z zaburzeniami psychicznymi i upośledzeniem umysłowym.

LICZBA DZIECI I MŁODZIEŻY								
2014			2015			2016		
Liczba miejsc w POW	OGÓŁEM	Dzieci i młodzieży z zaburzeniami psychicznymi i upośledzeniem umysłowym (w tym dzieci korzystające z poradni zdrowia psychicznego)	Liczba miejsc w POW	OGÓŁEM	Dzieci i młodzieży z zaburzeniami psychicznymi i upośledzeniem umysłowym (w tym dzieci korzystające z poradni zdrowia psychicznego)	Liczba miejsc w POW	OGÓŁEM	Dzieci i młodzieży z zaburzeniami psychicznymi i upośledzeniem umysłowym (w tym dzieci korzystające z poradni zdrowia psychicznego)
20	23	5	20	24	9	20	22	8

Źródło: Dane Placówki Opiekuńczo- Wychowawczej w Topolnie.

3.3.6 DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ

Dom Pomocy Społecznej w Gołuszycach

Dom Pomocy Społecznej w Gołuszycach jest domem przeznaczonym dla przewlekle psychicznie chorych kobiet i mężczyzn. W DPS zamieszkuje 140 mieszkańców.

DPS świadczy usługi bytowe, opiekuńcze oraz wspomagające na rzecz mieszkańców. Usługi te wykonywane są przez profesjonalny oraz doświadczony zespół pracowniczy.

W ramach usług bytowych mieszkańcy mają do dyspozycji:

- pokoje mieszkalne jedno i wieloosobowe
- pokoje dziennego pobytu
- gabinet doraźnej pomocy medycznej
- jadalnię
- pomieszczenia do terapii
- pomieszczenie do rehabilitacji
- pomieszczenia pomocnicze do prania i suszenia
- palarnię
- pokój gościnny
- kaplicę
- łazienki

Mieszkańcy mają zapewnione 3 posiłki dziennie oraz możliwość otrzymania posiłku dodatkowego oraz dietetycznego zgodnie ze wskazaniami lekarza.

Usługi opiekuńcze realizowane są poprzez udzielanie pomocy w podstawowych czynnościach życiowych, pielęgnację oraz niezbędną pomoc w załatwianiu spraw osobistych. Dom zapewnia regularny kontakt z lekarzem pierwszego kontaktu, lekarzem psychiatrą i psychologiem, a także innymi specjalistami wg potrzeb. Na konsultacje do lekarzy specjalistów mieszkańcy są dowożeni samochodem dostosowanym do potrzeb osób niepełnosprawnych. Mieszkańcy mają również możliwość skorzystania z rehabilitacji leczniczej.

Usługi wspomagające polegają na:

- umożliwieniu mieszkańcom udziału w terapii zajęciowej, której celem jest aktywizowanie i usprawnianie psychofizyczne; realizowana w pięciu pracowniach terapeutycznych: przyrodniczej,

edukacji podstawowej, kuchni terapeutycznej, kulturalno – oświatowej oraz pracowni arteterapii; w pracowniach tych realizowane są programy terapeutyczne: terapii przez sztukę, usprawniająco – terapeutyczne, ergoterapii oraz hortiterapii; zajęcia prowadzone są indywidualnie i w grupach i dostosowane są do możliwości i zainteresowań mieszkańców,

- organizacji imprez okolicznościowych (zabawy karnawałowe, Andrzejkki, Walentynki itp.),
- umożliwieniu zaspokojenia potrzeb religijnych i kulturalnych,
- zapewnieniu warunków do rozwoju samorządności mieszkańców DPS,
- utrzymywaniu i rozwijaniu kontaktu z rodziną i społecznością lokalną.

DPS w zakresie ochrony zdrowia mieszkańców, pomocy społecznej współpracuje z: szpitalem, przychodnią podstawowej opieki zdrowotnej, przychodniami zdrowia psychicznego, przychodniami specjalistycznymi, hospicjami, ośrodkami pomocy społecznej, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, gminami, starostwem, urzędami wojewódzkimi oraz instytucjami pozarządowymi.

Tabela 36. Charakterystyka osób umieszczonych w DPS (narastająco).

ROK	Ilość osób			wiek				
	Ogółem	Kobiety	Mężczyźni	18-29	30-39	40-49	50-64	65 i więcej
2014	138	110	28	-	6	19	58	55
przyjęć	8	4	4	-	-	1	2	5
zgony	8	8	-	-	-	-	-	8
rezygnacja	2	1	1	1	-	-	-	1
2015	140	109	31	-	6	17	54	63
przyjęć	11	7	4	-	2	2	4	3
zgony	7	6	1	-	-	-	3	4
rezygnacja	2	2	-	-	-	1	-	1
2016	138	104	34	-	6	18	50	64
Przyjęć	13	9	4	-	2	1	1	9
zgony	15	12	3	-	-	-	4	11

Źródło: Dane Domu Pomocy Społecznej w Gołuszcach.

Tabela 37. Rodzaje zaburzeń psychicznych wśród mieszkańców DPS

SZCZEGÓŁOWE ROZPOZNANIE	LICZBA OSÓB
Schizofrenia	82
Upośledzenie umysłowe	15
Zespół zależności alkoholowej	9
Uzależnienie od benzodiazepin	1
Organiczne zaburzenia zachowania i osobowości	10
Organiczne zaburzenia zachowania i nastroju	5
Organiczne zaburzenia urojeniowe	1
Organiczne zaburzenia katatoniczne	1
Depresje	3
Zaburzenia afektywne dwubiegunowe	3
Otępienie w chorobie Alzheimera	5
Zespół psychoorganiczny otępienny	5

Źródło: Dane Domu Pomocy Społecznej w Gołuszcach.

3.4 RYNEK PRACY

Powiatowy Urząd Pracy w Świeciu realizuje zadania w zakresie promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia oraz aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych na podstawie ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t. j. Dz. U. 2017 poz. 1065 z późn. zm.) oraz ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t. j. Dz. U. 2016 poz. 2046 z późn. zm.).

Według danych statystycznych na koniec roku 2016 w ewidencji urzędu zarejestrowanych pozostawało 3 533 osób bezrobotnych, w tym 244 osób niepełnosprawnych oraz 112 osób poszukujących pracy, w tym 43 osoby niepełnosprawne niepozostające w zatrudnieniu.

Tabela 38. Osoby niepełnosprawne zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy w Świeciu jako bezrobotni.

BEZROBOTNI	2012	2013	2014	2015	2016
ogółem	6 667	6 350	5 285	4 200	3 533
niepełnosprawni	332	387	353	270	244
% udział w ogóle osób bezrobotnych	5,0	6,1	6,7	6,4	6,9

Źródło: Opracowanie własne PUP Świecie na podstawie MPiPS-01.

W latach 2012-2016 liczba osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Świeciu jako osoby bezrobotne, podobnie jak ogółu bezrobotnych, ulegała stałemu zmniejszeniu. Przy czym dynamika spadku ogólnej liczby osób bezrobotnych była zdecydowanie większa niż dynamika spadku liczby bezrobotnych niepełnosprawnych. Tym samym udział osób niepełnosprawnych w ogólnej liczbie bezrobotnych zwiększył się na przestrzeni ostatnich lat o blisko 2 punkty procentowe.

Tabela 39. Osoby niepełnosprawne zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy w Świeciu jako poszukujące pracy niepozostające w zatrudnieniu.

POSZUKUJĄCY PRACY	2012	2013	2014	2015	2016
ogółem	116	110	110	116	112
niepełnosprawni niepozostający w zatrudnieniu	39	46	40	44	43
% udział w ogóle osób poszukujących pracy	33,6	41,8	36,4	37,9	38,4

Źródło: Opracowanie własne PUP Świecie na podstawie MPiPS-01.

Podobnie udział osób niepełnosprawnych w ogólnej liczbie zarejestrowanych poszukujących pracy w latach 2012-2016 wykazywał tendencje wzrostowe.

Liczba osób bezrobotnych niepełnosprawnych z tytułu chorób psychicznych i upośledzenia umysłowego wynosiła na koniec 2016 roku 61 osób, z czego 41 osób posiadało orzeczenie z tytułu chorób psychicznych, a 11 z tytułu upośledzenia umysłowego. Na przestrzeni lat 2012-2016 osoby bezrobotne niepełnosprawne z tytułu chorób psychicznych i upośledzenia umysłowego stanowiły przeciętnie około 20% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych niepełnosprawnych.

Tabela 40. Osoby niepełnosprawne zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy w Świeciu jako bezrobotne według wybranego rodzaju niepełnosprawności.

BEZROBOTNI NIEPEŁNOSPRAWNI	2012	2013	2014	2015	2016
upośledzenie umysłowe	15	16	10	14	11
choroby psychiczne	46	53	67	50	41

Źródło: Opracowanie własne PUP Świecie na podstawie MPiPS-01.

Tabela 41. Osoby niepełnosprawne zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy w Świeciu jako poszukujący pracy niepełnosprawni niepozostający w zatrudnieniu według wybranego rodzaju niepełnosprawności.

POSZUKUJĄCY PRACY NIEPEŁNOSPRAWNI NIEPOZOSTAJĄCY W ZATRUDNIENIU	2012	2013	2014	2015	2016
upośledzenie umysłowe	0	0	0	0	0
chore psychicznie	6	10	7	7	9

Źródło: Opracowanie własne PUP Świecie na podstawie MPiPS-01.

Osoby niepełnosprawne zgodnie z art. 49 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy to osoby bezrobotne będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy, w stosunku do których powiatowe urzędy pracy mogą stosować wszystkie usługi i instrumenty rynku pracy.

Tabela 42. Poradnictwo zawodowe i informacja zawodowa dla osób bezrobotnych niepełnosprawnych.

FORMA WSPARCIA	2012	2013	2014	2015	2016
Rozmowy wstępne	46	98	50	-	-
Porady indywidualne	78	94	89	2	1
Porady grupowe	18	20	7	9	7
Informacje zawodowe	140	38	35	36	8
Zajęcia aktywizacyjne w Klubie Pracy	-	-	-	-	-
Zajęcia aktywizacyjne	20	28	8	-	-
Szkolenie w Klubie Pracy	-	-	-	-	-
Szkolenia z zakresu umiejętności aktywnego poszukiwania pracy	7	3	1	1	1

Źródło: Opracowanie własne PUP Świecie na podstawie danych zawartych w oprogramowaniu SYRIUSZ

Na pomoc osobom niepełnosprawnym bezrobotnym i poszukującym pracy wydatkowane są środki finansowe z Funduszu Pracy, z realizowanych w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego projektów oraz ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Tabela 43. Liczba osób niepełnosprawnych objętych rehabilitacją zawodową w ramach środków PFRON.

FORMA WSPARCIA	2012	2013	2014	2015	2016
Wypożyczenie stanowiska pracy dla osoby niepełnosprawnej	6	-	-	1	1
Szkolenia oraz przekwalifikowanie osób niepełnosprawnych	3	-	-	-	-
Staż (stypendium, składki)	1	-	-	3	2
Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej	-	-	-	1	1

Źródło: Dane PUP Świecie

Tabela 44. Liczba osób niepełnosprawnych objętych rehabilitacją zawodową w ramach środków FP i EFS.

Forma wsparcia	2012	2013	2014	2015	2016
Staż (stypendium, składki)	65	45	33	58	65
Szkolenie (należność dla instytucji szkoleniowej, koszt badań lekarskich, stypendium i składki, koszt przejazdu na szkolenie)	11	10	-	3	8
Roboty publiczne	11	10	10	14	12
Prace społecznie użyteczne	6	8	9	10	3
Prace społecznie użyteczne PAI	-	-	-	-	5
Wypożyczenie stanowiska pracy dla osoby niepełnosprawnej	2	8	6	5	3
Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej	1	8	3	5	3
Prace interwencyjne	-	-	-	4	4

Bon na zasiedlenie	-	-	-	1	1
Dofinansowanie wynagrodzenia za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego, który ukończył 50 rok życia	-	-	1	6	4
Refundacja części kosztów poniesionych na wynagrodzenia, nagrody oraz składki na ubezpieczenie społeczne skierowanych bezrobotnych do 30 roku życia	-	-	-	-	1
Ogółem	96	89	62	106	109

Źródło: Dane PUP Świecie

W roku 2016 Powiatowy Urząd Pracy Świecie zaktywizował w ramach różnych form blisko połowę zarejestrowanych bezrobotnych niepełnosprawnych. W różnych formach aktywizacji realizowanych przez urząd uczestniczyła również duża grupa osób bezrobotnych posiadających orzeczenie o niepełnosprawności z tytułu chorób psychicznych i upośledzenia umysłowego. Tylko w roku 2016 ze wsparcia urzędu skorzystało 32 spośród 52 zarejestrowanych.

Tabela 45. Liczba osób bezrobotnych posiadających orzeczenie o niepełnosprawności z tytułu chorób psychicznych i upośledzenia umysłowego objętych rehabilitacją zawodową w ramach środków FP i EFS w roku 2016.

Forma wsparcia	Upośledzenie umysłowe	Choroby psychiczne	Ogółem
Staż	4	15	19
Szkolenie	1	1	2
Roboty publiczne	1	4	5
Prace społecznie użyteczne	0	2	2
Prace społecznie użyteczne (PAI)	0	0	0
Wyposażenie stanowiska pracy dla osoby niepełnosprawnej	0	0	0
Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej	0	0	0
Prace interwencyjne	0	1	1
Bon na zasiedlenie	0	1	1
Dofinansowanie wynagrodzenia za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego, który ukończył 50 rok życia	0	1	1
Refundacja części kosztów poniesionych na wynagrodzenia, nagrody raz składki na ubezpieczenie społeczne skierowanych bezrobotnych do 30 roku życia	1	0	1
Ogółem	7	25	32

Źródło: Dane PUP Świecie

3.5 EDUKACJA

Obowiązujący system prawny gwarantuje każdemu obywatelowi Rzeczypospolitej Polskiej prawo do bezpłatnej nauki w szkołach publicznych, a ponadto wyraźnie stanowi, że „nauka do 18 roku życia jest obowiązkowa” – art. 70 Konstytucji RP.

Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe dobitnie wskazuje, że jednym z celów systemu oświaty jest prawo dzieci i młodzieży do wychowania i opieki, odpowiednich do wieku i osiągniętego rozwoju oraz dostosowanie treści, metod i organizacji nauczania do możliwości psychofizycznych uczniów, a także możliwość korzystania z pomocy psychologiczno-pedagogicznej i specjalnych form pracy dydaktycznej (art. 1 ustawy).

Dzieci i młodzież upośledzona umysłowo w stopniu głębokim, legitymująca się orzeczeniami o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych, realizuje obowiązek nauki poprzez udział w zajęciach rewalidacyjno – wychowawczych do końca roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym kończą 25 lat.

Określony w ustawach wiek obowiązku szkolnego, przypada na niezwykle istotny okres fizycznej i psychicznej fazy rozwojowej młodego człowieka.

Trudności okresu dorastania mogą stymulować powstanie takich zaburzeń sfery psychicznej, jak: tzw. depresja młodzieńcza, zaburzenia odżywiania czy zaburzenia lękowe.

Pośród społecznych czynników występowania trudności, z którymi młody człowiek sobie nie radzi należy wymienić:

- 1) utratę bliskiej osoby spowodowaną śmiercią lub np. rozwodem rodziców;
- 2) konflikt małżeński rodziców;
- 3) przemoc w rodzinie, w tym wykorzystywanie fizyczne, psychiczne lub seksualne przez opiekunów;
- 4) nadużywanie substancji psychoaktywnych przez członków rodziny;
- 5) przewlekłą chorobę, któregoś z rodziców, członka rodziny lub samego dziecka;
- 6) zaniedbanie dziecka, brak zainteresowania ze strony rodziców oraz wrogość i emocjonalne odrzucenie;
- 7) sytuacje nadmiernej kontroli ze strony rodziców;
- 8) trudną sytuację materialną i społeczną, izolację rodziny.

Najczęstszymi zaburzeniami psychotycznymi okresu dorastania są zaburzenia z tzw. spectrum schizofrenii, których rozpoznawanie stanowi poważny problem. Psychoza jest chorobą psychiczną często o przewlekłym przebiegu. To przede wszystkim zaburzone postrzeganie rzeczywistości, inne niż wśród ludzi zdrowych odbieranie świata, często jako zagrażającego, niebezpiecznego.

W okresie dorastania zaburzenia psychotyczne występują przede wszystkim jako pierwotne zaburzenia z tzw. spektrum schizofrenii i wtórne, w przebiegu innych chorób rozpoczynających się w tym okresie.

Zaburzenia psychotyczne wtórne występują:

- 1) w przebiegu nadużywania substancji psychoaktywnych;
- 2) w przebiegu chorób somatycznych takich jak padaczka skroniowa, choroby naczyniowe i degeneracyjne mózgu, zaburzenia wydzielania wewnętrznego (np. nadczynność tarczycy) i metaboliczne, choroby infekcyjne (zapalenie mózgu i opon mózgowych).

Badania wskazują, że 10 – 20 % dorastającej młodzieży przejawia zaburzenia emocjonalne, bowiem faza rozwojowa predysponuje do pojawiania się zaburzeń psychicznych.

Zdiagnozowanie tego rodzaju choroby przewlekłej i zgłoszenie tego faktu przez rodziców lub prawnych opiekunów ucznia, znacząco ułatwia realizację procesu dydaktyczno – wychowawczego przez szkoły.

W systemie oświaty, dokumentami formalnie potwierdzającymi problemy rozwojowe uczniów są orzeczenia i opinie wydawane przez Zespoły Orzekające, działające w publicznych poradniach psychologiczno – pedagogicznych, na wniosek rodziców (prawnych opiekunów).

Zespoły te w wydają w szczególności:

- 1) orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej oraz niedostosowanej społecznie, wymagającej stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy;
- 2) orzeczenia o potrzebie indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego, dla dzieci, których stan zdrowia uniemożliwia lub znacznie utrudnia uczęszczanie do przedszkola lub oddziału przedszkolnego zorganizowanego w szkole podstawowej;
- 3) orzeczenia o potrzebie indywidualnego nauczania dla dzieci i młodzieży, których stan zdrowia uniemożliwia lub znacznie utrudnia uczęszczanie do szkoły;
- 4) orzeczenia o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych dla dzieci i młodzieży upośledzonych umysłowo w stopniu głębokim;
- 5) opinie o potrzebie wczesnego wspomagania rozwoju dziecka od chwili wykrycia niepełnosprawności do podjęcia nauki w szkole.

Powyższe dokumenty wskazują kadrze pedagogicznej sposób dostosowania wymagań do zdiagnozowanych deficytów uczniów, a także rodzaj zalecanej pomocy psychologiczno – pedagogicznej, które należy wdrożyć i stosować w pracy z danym uczniem. Z drugiej zaś strony - inicjatywa diagnozowania problemów uczniów, oddana w ręce rodziców i opiekunów prawnych - nie zwalnia nauczycieli z uważnej obserwacji uczniów oraz uwrażliwienia na sygnały pojawiania się nietypowych, niepokojących zachowań. Koniecznym jest zatem merytoryczne przygotowanie kadry pedagogicznej do podejmowania właściwych działań do pracy z uczniem i jego otoczeniem (rodzina, rówieśnicy). Należy bowiem zauważyć, że wiele zjawisk, które u dorosłych ludzi uznaje się za zachowania patologiczne, to w okresie dorastania mieszczą się w granicach normy (szybkie zmiany nastroju, okresy lęku i paniki, izolacja od otoczenia). Także objawy uboczne stosowania leków przez uczniów (senność, zaburzenia koncentracji), powrót do szkoły po hospitalizacji psychiatrycznej (obniżona samoocena, izolowanie się od otoczenia) mogą prowadzić do wysnuwania niewłaściwych wniosków do dalszej pracy z uczniem oraz współpracy z rodzicami lub opiekunami. Łatwo zatem jest opacznie interpretować niektóre zachowania wynikające z choroby, jako wynik lenistwa, lekceważenia lub — co gorsza — zażywania substancji psychoaktywnych. Przy odpowiedniej pomocy ze strony nauczycieli i opiekunów, dzieci i młodzież mogą cieszyć się swoim dzieciństwem i okresem dorastania razem z rówieśnikami oraz efektywnie realizować program nauczania.

Zgodnie z zakresem kompetencji określonym w art. 8 ustawy – Prawo oświatowe, do zadań własnych powiatu należy m.in. zakładanie i prowadzenie publicznych szkół podstawowych specjalnych, szkół ponadpodstawowych, w tym integracyjnych, z oddziałami integracyjnymi lub specjalnymi oraz młodzieżowych ośrodków wychowawczych, młodzieżowych ośrodków socjoterapii, specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych, specjalnych ośrodków wychowawczych dla dzieci i młodzieży wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki, metod pracy i wychowania, a także ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych umożliwiających dzieciom i młodzieży, realizację odpowiednio obowiązku szkolnego i obowiązku nauki.

W zależności od rodzaju oraz nasilenia określonych deficytów, uczeń może realizować obowiązek nauki w szkole ogólnodostępnej oraz w szkole specjalnej.

Powiat Świecki jest organem prowadzącym m.in. dla szkół specjalnych, zorganizowanych w Zespole Szkół Specjalnych w Świeciu oraz w Specjalnym Ośrodku Szkolno – Wychowawczym im. Polskich Olimpijczyków w Warlubiu.

W Zespole Szkół Specjalnych w Świeciu od 1 września 2017 r. funkcjonują:

- 1) Przedszkole Specjalne;

- 2) Szkoła Podstawowa Specjalna Nr 5 im. Jana Pawła II, która obejmuje strukturę organizacyjną także klasy zlokalizowane na terenie Wojewódzkiego Szpitala dla Nerwowo i Psychiczenie Chorych w Świeciu przy ul. Sądowej 18;
- 3) Druga i trzecia klasa Gimnazjum Specjalnego Nr 5 im. Jana Pawła II, oraz klasami II i III, zlokalizowanymi na terenie Wojewódzkiego Szpitala dla Nerwowo i Psychiczenie Chorych w Świeciu przy ul. Sądowej 18. Do czasu wygaszenia funkcjonowania tego typu szkoły, tj. do dnia 31 sierpnia 2019 r.;
- 4) Publiczna Szkoła Specjalna Przystosowująca do Pracy im. Jana Pawła II;
- 5) Specjalna Branżowa Szkoła I Stopnia Nr 2 im. Jana Pawła II, która obejmuje strukturę organizacyjną także klasy II i III Zasadniczej Szkoły Zawodowej Specjalnej Nr 2 im. Jana Pawła II.

Wg stanu na dzień 30 września 2016 r., naukę pobiera tam 209 uczniów, w tym 20 uczniów realizujących obowiązek szkolny poprzez udział w zajęciach rewalidacyjno – wychowawczych i 28 uczniów w oddziałach zamiejscowych, zlokalizowanych na terenie Wojewódzkiego Szpitala dla Nerwowo i Psychiczenie Chorych w Świeciu przy ul. Sądowej 18 oraz 23 wychowanków Przedszkola Specjalnego.

W oddziałach klasowych, zlokalizowanych na terenie Wojewódzkiego Szpitala dla Nerwowo i Psychiczenie Chorych, naukę pobierają uczniowie odbywający jednocześnie leczenie psychiatryczne (choroba psychiczna, próby samobójcze, zaburzenia powstałe w wyniku używania środków psychotropowych) w tym Szpitalu. W trakcie trwania roku szkolnego, na oddziałach tych występuje duża rotacja (jedni uczniowie kończą leczenie i wracają do macierzystych szkół, inni przybywają na takowe leczenie).

W Specjalnym Ośrodku Szkolno – Wychowawczym w Warlubiu od 1 września 2017 r. funkcjonują:

- 1) Szkoła Podstawowa Specjalna Nr 2;
- 2) Druga i trzecia klasa Gimnazjum Specjalnego Nr 2, do wygaszenia funkcjonowania tego typu szkoły, tj. do dnia 31 sierpnia 2019 r.;
- 3) Publiczna Szkoła Specjalna Przystosowująca do Pracy;
- 4) Specjalna Branżowa Szkoła I Stopnia, która obejmuje strukturę organizacyjną także klasy II i III Zasadniczej Szkoły Zawodowej Specjalnej;
- 5) Internat dla dzieci i młodzieży, pobierających naukę w szkołach wchodzących w skład Ośrodka.

Wg stanu na dzień 30 września 2016 r., naukę pobiera tam 118 uczniów, w tym 6 uczniów realizujących obowiązek szkolny poprzez udział w zajęciach rewalidacyjno – wychowawczych.

Ponadto Powiat Świecki jest organem prowadzącym dla szkół ponadgimnazjalnych oraz ponadpodstawowych. Rodzajowo, szkoły te dzielimy na szkoły dla młodzieży oraz szkoły dla dorosłych.

Zgodnie z ustawą Prawo oświatowe, wyróżniamy następujące typy szkół:

- 1) ośmioletnią szkołę podstawową;
- 2) czteroletnie liceum ogólnokształcące (do 31 sierpnia 2019 r. jest to szkoła trzyletnia, ponadgimnazjalna);
- 3) pięcioletnie technikum (do 31 sierpnia 2019 r. jest to szkoła czteroletnia, ponadgimnazjalna);
- 4) trzyletnią branżową szkołę I stopnia (do 31 sierpnia 2019 r. w szkole tej funkcjonują oddziały klas II i III zasadniczej szkoły zawodowej);
- 5) trzyletnią szkołę specjalną przystosowującą do pracy;
- 6) dwuletnią branżową szkołę II stopnia (od 1 września 2020 r.);
- 7) szkołę policealną dla osób posiadających wykształcenie średnie lub wykształcenie średnie branżowe, o okresie nauczania nie dłuższym niż 2,5 roku.

Na terenie powiatu świeckiego funkcjonują także szkoły niepubliczne, w których realizowany jest obowiązek nauki. Szkoły te mają nadane uprawnienia szkół publicznych i są dotowane przez Powiat Świecki.

Tabela 46. Uczniowie w szkołach publicznych wg stanu na 30 września 2016 r.

Nazwa Szkoły	Liczba uczniów wg stanu na 30 września	
	2015	2016
I Liceum Ogólnokształcące w Świeciu	264	262
Zespół Szkół Ogólnokształcących i Policealnych w Świeciu	438	394
Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Świeciu	1.023	1.018 ⁵
Zespół Szkół Specjalnych w Świeciu	217	209 ⁶
Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Nowem	273	223
Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy w Warlubiu	123	118
Ogółem	2.338	2.224

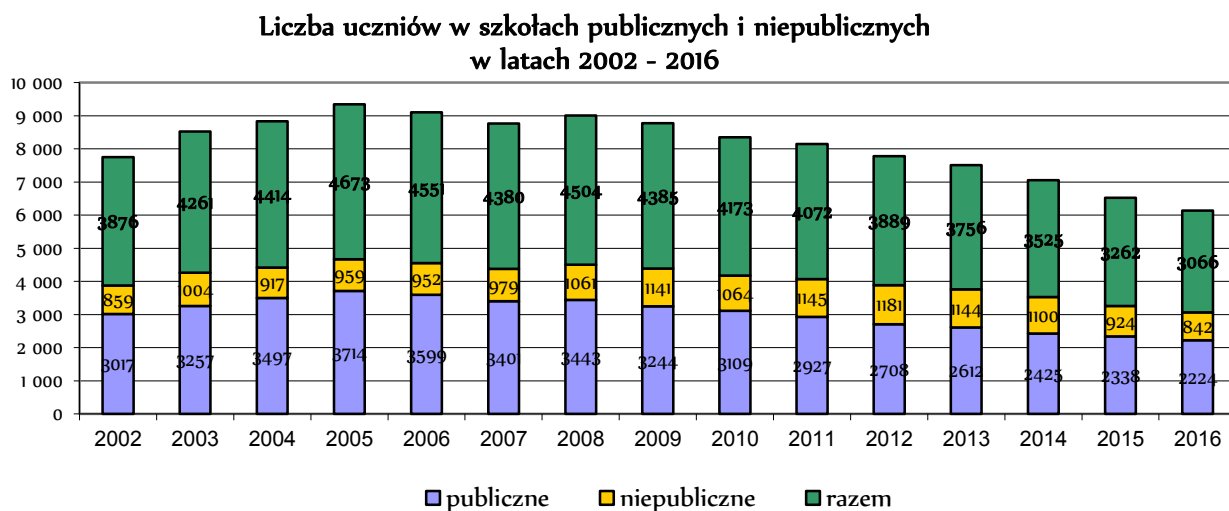
Źródło: Dane PZEA w Świeciu.

Tabela 47. Uczniowie w szkołach niepublicznych o uprawnieniach szkół publicznych, dotowanych przez Powiat Świecki wg stanu na 30.09.2016 r.

Nazwa Szkoły	Liczba uczniów	
	2015	2016
Zespół Szkół dla Młodzieży „Menedżer” w Świeciu	169	125
Zespół Szkół dla Dorosłych „Oskar” w Świeciu	273	193
Niepubliczne Centrum Kształcenia w Świeciu	87	76
ZSO dla Dorosłych „Twoja Szkoła” w Świeciu	153	155
Szkoły dla Dorosłych APIS	242	293
Ogółem	924	842

Źródło: Dane PZEA w Świeciu.

Rys. 1

⁵ Bez uczestników kwalifikacyjnego kursu dla dorosłych – 145 osób.

⁶ Bez wychowanków Przedszkola Specjalnego w każdym roku (Przedszkole funkcjonuje od 1 września 2008 r.) – 23 wychowanków.

Rys. 2

Uczniowie w szkołach wg stanu na 30.09.2016 r.

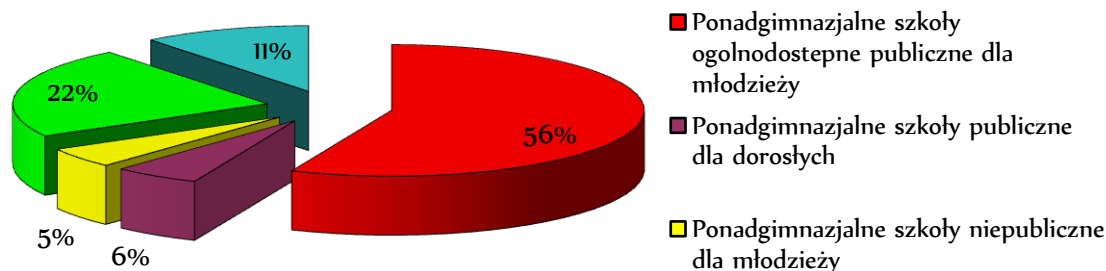

Tabela 48. Uczniowie w szkołach wg typu i rodzaju.

Wyszczególnienie	Stan 30.09.2015 r.	Stan 30.09.2016 r.
Publiczne dla młodzieży	2 099	2 055
<i>w tym zawodowe</i>	<i>1204</i>	<i>1 187</i>
<i>w tym ogólne</i>	<i>634</i>	<i>541</i>
<i>w tym szkoły specjalne</i>	<i>261</i>	<i>327</i>
Niepubliczne dla młodzieży	216	151
<i>w tym zawodowe</i>	<i>118</i>	<i>79</i>
<i>w tym ogólne</i>	<i>98</i>	<i>72</i>
Publiczne dla dorosłych	239	169
<i>w tym zawodowe</i>	<i>126</i>	<i>102</i>
<i>w tym ogólne</i>	<i>113</i>	<i>67</i>
Niepubliczne dla dorosłych	708	691
Razem	3 262	3 066

Źródło: Dane PZEA w Świeciu.

Tabela 49. Uczniowie niepełnosprawni w szkołach prowadzonych i dotowanych przez Powiat Świecki, wg stanu na 30 września 2016 r., wymagający stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy

Lp.	Rodzaj niepełnosprawności	Liczba uczniów
1	Niepełnosprawność intelektualna w stopniu lekkim, niedostosowanie społeczne, zagrożenie niedostosowaniem społecznym, zaburzenia zachowania, zagrożenie uzależnieniem, choroby przewlekłe	148
2	Niewidomi, słabowidzący, niepełnosprawność ruchowa, afazja, zaburzenia psychiczne	11
3	Niesłyszący, słabosłyszący, niepełnosprawność intelektualna w stopniu umiarkowanym lub znacznym	96
4	Niepełnosprawność intelektualna w stopniu głębokim, niepełnosprawności sprzężone, autyzm, w tym zespół Aspergera	73
	Razem	328

Źródło: Dane PZEA w Świeciu.

Kiedy stan zdrowia dziecka uniemożliwia lub znacznie utrudnia uczęszczanie do szkoły (skomplikowane złamania kończyn, stany powypadkowe, stan rekonwalescencji po pobycie w szpitalu, choroby przewlekłe - np. białaczka, zaburzenia psychiczne) oraz kiedy lekarz wyklucza uczęszczanie na zajęcia szkolne lub zaleca ograniczony wysiłek psychiczny, ze wskazaniem częściowej izolacji od grupy rówieśniczej, szansą kontynuowanie nauki może być nauczanie indywidualne.

Tabela 50. Nauczania indywidualne w szkołach prowadzonych przez Powiat Świecki, wg stanu na 10 września 2016 r.

Nazwa Szkoły	Liczba	
	uczniów	godz./tygodn
I LO w Świeciu	0	0
Zespół Szkół Ogólnokształcących i Policealnych w Świeciu	6	82
Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Świeciu	13	174
Zespół Szkół Specjalnych w Świeciu	32	310
Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Nowem	4	72
Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy w Warlubiu	19	194
Ogółem	74	832

Źródło: Dane PZEA w Świeciu.

W trakcie roku szkolnego, liczba uczniów posiadających orzeczenia o potrzebie nauczania indywidualnego systematycznie rośnie.

Tabela 51. Nauczania indywidualne w szkołach prowadzonych przez Powiat Świecki średnio, wg stanu na koniec roku szkolnego 2016/2017.

Nazwa Szkoły	Liczba	
	uczniów	godz./tygodni
I LO w Świeciu	0	0
Zespół Szkół Ogólnokształcących i Policealnych w Świeciu	8	113
Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Świeciu	18	213
Zespół Szkół Specjalnych w Świeciu	31	307
Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Nowem	8	128
Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy w Warlubiu	25	236
Ogółem	90	997

Źródło: Dane PZEA w Świeciu.

W szkołach ogólnodostępnych, trudno zidentyfikować liczbę uczniów chorych psychicznie. Przypadki chorób psychicznych ujawniane są bardzo rzadko, nawet jeżeli choroba taka została zdiagnozowana przez lekarzy, a leczenie ma charakter farmakologiczny.

Warto przy tym pamiętać, że choroba to tylko część osoby cierpiącej na zaburzenia psychiczne — nikt nie jest chory w 100%, a w każdej osobie chorej istnieją mniejsze lub większe obszary zdrowia, zwłaszcza u osób młodych. Nauczyciele powinni zwracać szczególną, życzliwą uwagę na każdego ucznia. Istotne wydaje się być wyczulenie na wszelkie, wyraźne zmiany w jego zachowaniu, na przykład jeśli zbyt spokojny uczeń staje się nadmiernie ruchliwy, niespokojny lub odwrotnie — zdradza lęk swoim zachowaniem, rozgląda się z niepokojem, izoluje bardziej niż dotychczas. Niepokój powinno budzić wypowiedzenie przez ucznia obaw, że jest on ofiarą prześladowań, że wszyscy się odwracają, odsuwają lub mówią za jego plecami. Również kłopoty z odróżnianiem fantazji od rzeczywistości, nielogiczne myślenie, dziwaczne zachowania, czy dziwaczny ubiór, mogą być sygnałami nawrotu choroby, mimo prawidłowego leczenia. Należy wtedy jak najszybciej podzielić się swoimi obserwacjami z rodzicami i/lub psychologiem czy pedagogiem szkolnym.

Reasumując, ważna jest dyskretna obserwacja chorego ucznia, szczególnie w pierwszym okresie powrotu do szkoły po chorobie. Jest to bowiem szczególnie trudny okres związany z

przeżywaniem przez ucznia faktu zachorowania na chorobę psychiczną, niepewności co będzie dalej, jak sobie poradzi, czy nie zostanie odrzucony przez grupę rówieśniczą.

Szkoły specjalne, realizują Programy Ochrony Zdrowia Psychicznego, które obejmują następujące zadania:

1. Upowszechnianie wiedzy na temat zdrowia psychicznego:

- 1) spotkania uczniów z psychiatrami oraz psychologami, których tematami są: antykoncepcja, skutki uzależnień, choroby psychiczne, cukrzyca, anoreksja, bulimia, dopalacze, zakażenia wirusem HIV-profilaktyka, leczenie;
- 2) spotkania analityczno-diagnostyczne na oddziałach szpitalnych z ordynatorem (lekarzem psychiatrą), psychologiem, psychoterapeutą oraz regularne spotkania z psychologiem, celem rozwiązywania konfliktów i wygaszania niepożądanych zachowań wśród młodzieży;
- 3) zagadnienia „rodzaje chorób psychicznych i sposoby leczenia” omawiane przez pedagogów szkolnych na zajęciach grupowych z uczniami klas IV -VI szkół podstawowych, gimnazjów, szkół zawodowych oraz przysposabiających do pracy. Pogadanki miały na celu motywowanie wychowanków do świadomej akceptacji osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 4) cykle spotkań dla uczniów o charakterze profilaktycznym: uzależnienia (narkotyki, alkohol, dopalacze, nikotyna, leki, Internet); choroby przenoszone drogą płciową i ich zapobieganie; choroby psychiczne (omówiono przyczyny chorób, ich obraz kliniczny i leczenie);
- 5) nauczyciele poszerzają wiedzę z zakresu pracy z dziećmi i młodzieżą chorą psychicznie poprzez udział w zespołach zadaniowych, na których doskonalony jest warsztat pracy w zakresie wspierania uczniów oraz metod prowadzenia zajęć;
- 6) udział nauczycieli w konferencjach, szkoleniach, warsztatach- wykorzystanie wiedzy w pracy z dzieckiem i rodziną;
- 7) dostarczanie wiedzy o zjawisku przemocy oraz sposobach radzenia sobie z tym problemem, promowanie metod wychowawczych bez użycia przemocy, promowanie wartości rodzinnych;

Odbiorcą powyższych działań są:

- 1) dzieci, młodzież;
- 2) rodziny (w tym też dorośli);
- 3) osoby niepełnosprawne;
- 4) osoby z zaburzeniami psychicznymi;
- 5) osoby bezrobotne i zagrożone wykluczeniem;
- 6) osoby uzależnione (również rodzice uczniów);
- 7) nauczyciele.

2. Kształtowanie zachowań i stylu życia korzystnych dla zdrowia psychicznego oraz rozwijanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach zagrażających zdrowiu psychicznemu realizowano poprzez:

- 1) przekazywanie uczniom wiadomości na temat możliwości urozmaicenia posiłków i estetyki ich podania;
- 2) prowadzenie zajęć ruchowych w celu wspomagania harmonijnego rozwoju psychofizycznego (gry zespołowe, spacer, wycieczki szkolne, ćwiczenia kształtujące i korygujące postawy ciała);
- 3) spotkania gimnazjalistów z certyfikowanym terapeutą uzależnień;
- 4) spotkania dzieci młodszych z pielęgniarką szkolną;
- 5) spotkania pedagoga z uczniami: omówienie ról instytucji wspierających chorych psychicznie, np. Poradnia Zdrowia Psychicznego, Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna;
- 6) ułatwianie dostępu do informacji zawierających adresy oraz zakres pomocy różnych instytucji pomagających osobom będących w trudnej sytuacji materialnej i doświadczonych chorobą, w tym przygotowywanie tematycznych gazetek informacyjnych;
- 7) organizowanie „Dni Profilaktycznych” z udziałem zaproszonych gości dla społeczności szkolnej;

- 8) spotkania z Ratownikami Medycznymi (słuchaczami Zespołu Szkół Ogólnokształcących i Policealnych w Świeciu), zapoznanie uczniów z podstawowymi zasadami udzielania pierwszej pomocy w różnych sytuacjach dnia codziennego;
- 9) rozmowy, apele wychowawcze na temat bezpieczeństwa w czasie wolnym od nauki oraz organizowania i planowania czasu wolnego uczniów;
- 10) udział wybranych grup uczniów w zajęciach terapeutycznych;
- 11) doskonalenie wśród uczniów umiejętności radzenia sobie w sytuacjach zagrażających zdrowiu psychicznemu poprzez uczestnictwo w kołach zainteresowań oraz w zajęciach pozalekcyjnych.

Głównymi celami powyższych zajęć jest:

- 1) rozwijanie osobowości uczniów;
- 2) rozwijanie wiadomości o otaczającym świecie;
- 3) usprawnianie procesów pamięci i myślenia;
- 4) wzbogacanie słownictwa;
- 5) rozbudzanie wiary w możliwość pokonywania istniejących trudności;
- 6) kształtowanie umiejętności słuchania i mówienia;
- 7) kształtowanie pozytywnego nastawienia do podejmowania wysiłku intelektualnego;
- 8) kształtowanie nawyków systematyczności, pracowitości i wytrwałości;
- 9) informowanie o zasadach bezpiecznego korzystania z Internetu;
- 10) wdrażanie prawidłowej organizacji pracy;
- 11) wyrabianie nawyków samokształceniowych;
- 12) podejmowanie działań edukacyjno- wychowawczych, w szczególności prowadzenie przez nauczycieli zajęć z zakresu radzenia sobie ze stresem i emocjami w ramach ochrony zdrowia psychicznego;
- 13) realizacja programu edukacyjno-profilaktycznego „FreD Goes Net”;
- 14) dostarczanie informacji na temat zagrożeń związanych z użytkowaniem technologii multimedialnych i komunikacyjnych;
- 15) promowanie zdrowego trybu życia oraz zasad bezpieczeństwa w różnych sytuacjach szkolnych i pozaszkolnych:
  - a) zorganizowanie i przeprowadzanie akcji w szkole w ramach programu „Szkłanka mleka dla każdego”, „Owoce w szkole”,
  - b) udział uczniów w programie edukacyjnym „Żyj smacznie i zdrowo”,
  - c) spotkanie z dietetykami,
  - d) dbanie o piękny uśmiech- fluoryzacja, przeglądy dentystyczne
  - e) organizowanie Wojewódzkiego konkursu profilaktycznego „Wybieram życie- wybieram zdrowie”,
  - f) udział w akcjach „Sprzątanie świata”, imprezach, zajęciach w terenie organizowanych z okazji obchodów Światowego Dnia Ziemi;
- 16) propagowanie i promowanie zdrowego trybu życia poprzez uprawianie sportu:
  - a) udział uczniów w wewnątrzszkolnych zawodach sportowych,
  - b) reprezentowanie szkoły na zawodach regionalnych i wojewódzkich,
  - c) realizacja programu edukacyjnego „ Trzymaj formę”,,
  - d) organizacja Treningu Aktywności Motorycznej dla uczniów z wieloraką niepełnosprawnością i autyzmem,
  - e) organizacja Kujawsko- Pomorskiego Mitingu Lekkoatletycznego Olimpiad Specjalnych, Mistrzostwa Województwa Kujawsko- Pomorskiego w pływaniu.
  - f) udział uczniów w Olimpiadach Specjalnych,
  - g) spotkania z ludźmi uprawiającymi różne dziedziny sportu (boks, kulturystyka, itp.).

3. Zwiększenie integracji społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi realizowano w oparciu o:

- 1) przygotowanie okolicznościowych montażu słowno - muzycznych: Wszystkie przedstawienia odbywały się z udziałem zaproszonych gości, pedagogów oraz całej społeczności oddziału Szpitala dla Nerwowo i Psychiczenie Chorych w Świeciu;
- 2) integracyjne spotkania z harcerzami;
- 3) spotkania z „ciekawymi ludźmi”;
- 4) organizowanie dla uczniów - również tych chorych psychicznie - wycieczek tematycznych, np. do sklepów, biblioteki, do gospodarstwa rolnego, sklepu ogrodniczego, itp.;
- 5) konkursy i olimpiady wewnętrzne oraz zewnętrzne;
- 6) systematyczne wystawianie prac plastycznych uczniów w instytucjach publicznych (wzmacnianie pozycji dziecka niepełnosprawnego);
- 7) konkursy plastyczne organizowane przez organizacje pozaszkolne (fundacje, samorządy, ośrodki kultury);
- 8) pozyskiwanie wolontariuszy do pomocy podczas imprez o charakterze sportowym.

4. Organizacja systemu poradnictwa i pomocy w stanach kryzysu psychicznego:

- 1) organizacja spotkań z terapeutą uzależnień oraz z psychoterapeutą;
- 2) obserwacje funkcjonowania ucznia w zespole klasowym i wychowawczym, przekazywanie spostrzeżeń personelowi medycznemu, rodzicom oraz instytucjom wspomagającym szkół w jej zadaniach - współpraca z Wojewódzkim Szpitalem dla Nerwowo i Psychiczenie Chorych, Poradnią Psychologiczno - Pedagogiczną;
- 3) spotkania z rodzicami i opiekunami dzieci z zaburzeniami psychicznymi- udzielanie wsparcia, porad, wskazówek;
- 4) uwzględnianie w pracy z dzieckiem z zaburzeniami psychicznymi wskazówek od specjalistów: psychologów, lekarzy psychiatrów, terapeutów;
- 5) realizacja zadań związanych z pojawianiem się sytuacji trudnych: np. myśli samobójcze, próby samobójcze, agresja i autoagresja; udzielanie wsparcia rodzinom, gdzie takie sytuacje się pojawiły;
- 6) spotkania z kuratorami sądowymi, celem rozwiązywania problemów prawnych wychowanków;
- 7) spotkania z pracownikami pomocy społecznej, celem uświadamiania możliwości uzyskania różnych form świadczeń socjalnych;
- 8) działanie punktu konsultacyjnego dla Rodziców dzieci przejawiających zachowania niepożądane przy Stowarzyszeniu „Tęcze Jutro" (organizowanie warsztatów i spotkań indywidualnych).

5. Upowszechnienie zróżnicowanych form pomocy i wsparcia psychologiczno- pedagogicznego:

- 1) ustawiczne doskonalenie kadry pedagogicznej w celu rozpoznawania i skutecznego reagowania na wszelkie symptomy chorób psychicznych- uczestnictwo nauczycieli w kursach doskonalących, warsztatach i konferencjach;
- 2) spotkania na temat rodzenia sobie w sytuacjach trudnych z udziałem ucznia z problemami psychicznymi, agresywnego, z Autyzmem i Zespołem Aspergera;
- 3) organizowanie spotkań dla rodziców - choroby psychiczne, ich rodzaje, symptomy i sposoby leczenia. Udzielanie wskazówek, jak wspierać dzieci w ich wysiłkach by odnosiły sukcesy;
- 4) motywowanie uczniów zdrowych do pomocy koleżeńskiej w różnych sytuacjach, świadomej akceptacji kolegów i koleżanek z zaburzeniami psychicznymi. Kształtowanie odpowiedzialności za te osoby i umiejętnego radzenia sobie w trudnych sytuacjach (szybka reakcja na zachowania niebezpieczne);
- 5) pomoc dzieciom nowoprzyjętym do oddziałów w adaptacji do warunków szpitalnych,
- 6) prowadzenie kół zainteresowań (wokalnno-taneczne, małych form teatralnych, plastyczne, teatralne, sportowe, związane z poszerzaniem wiedzy przedmiotowej: matematyczne, j. angielskiego, przyrodnicze, biologiczne, j. polskiego, informatyczne),.
- 7) włączanie uczniów z zaburzeniami psychicznymi w organizację imprez szkolnych;
- 8) opracowanie ulotek informacyjnych o pracy szkoły;

6. Aktywizacja zawodowa osób z zaburzeniami psychicznymi:

- 1) udział uczniów z zaburzeniami psychicznymi w praktykach zawodowych;
- 2) konsultacje z kierownikiem praktyk oraz zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego i przedsiębiorczości;
- 3) rozpoznawanie predyspozycji zawodowych podczas spotkań z psychologiem i pedagogiem szkolnym;
- 4) zapoznanie uczniów z tajnikami zasad poszukiwania pracy z wykorzystaniem komputera;
- 5) wprowadzenie uczniów na rynek pracy- spotkania grupowe i indywidualne w Powiatowym Urzędzie Pracy, udział w Targach pracy.

7. Koordynowanie różnych form opieki i pomocy:

- 1) korelacja tematyki zajęć lekcyjnych z zajęciami wychowawczymi;
- 2) wykorzystanie arteterapii, muzykoterapii i bajko- terapii w pracy z dziećmi chorymi;
- 3) realizacja różnorodnej tematyki na godzinach i zajęciach wychowawczych,
- 4) koordynacja zajęć lekcyjnych i wychowawczych z procesem terapeutyczno- leczniczym.

3.6 ORGANIZACJE POZARZĄDOWE

Na terenie powiatu świeckiego funkcjonuje 9 organizacji pozarządowych dla osób z zaburzeniami psychicznymi:

1. Stowarzyszenie „Nasze życie” w Świeciu
2. Stowarzyszenie Rodzin Chorych Dzieci i Dorosłych na Schorzenia Centralnego Układu Nerwowego
3. Towarzystwo Wspierania Osób Niepełnosprawnych w Świeciu
4. Stowarzyszenie Wspierania Osób Niepełnosprawnych w Gołuszycach
5. Stowarzyszenie Inicjatyw na rzecz Dzieci Niepełnosprawnych „Spróbujmy razem” w Warlubiu
6. Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Tęczowe Jutro”
7. Stowarzyszenie Rodziców i Opiekunów Dzieci Niepełnosprawnych „Zdrowie Dziecka” w Nowem
8. Stowarzyszenie Niepełnosprawnych Romów w Świeciu
9. Stowarzyszenie „Arka” Kujawsko – Pomorskie Centrum Pomocy Bliźniemu „Dar Serca”

Żadna z powyższych organizacji nie ubiegała się o dotację z powiatu świeckiego na realizację zadania publicznego w latach 2014-2016.

W ramach dofinansowań ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, które prowadzą działalność na rzecz osób niepełnosprawnych przez okres co najmniej 2 lat przed dniem złożenia wniosku, udokumentują zapewnienie odpowiednich do potrzeb osób niepełnosprawnych warunków technicznych i lokalowych do realizacji zadania oraz posiadanie środków własnych lub pozyskanych z innych źródeł na sfinansowanie przedsięwzięcia w wysokości nieobjętej dofinansowaniem ze środków PFRON, nie mają zaległości wobec PFRON oraz nie były w ciągu trzech lat przed złożeniem wniosku, stroną umowy o dofinansowanie ze środków Funduszu i rozwiązanej z przyczyn leżących po stronie tego podmiotu, mogą ubiegać się o dofinansowanie sportu, kultury, turystyki i rekreacji osób niepełnosprawnych.

W latach 2014- 2016 roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Świeciu ze środków PFRON dofinansowało m.in. 32 wnioski dla dwóch organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych z zaburzeniami psychicznymi (w 2014 roku- 9, w 2015 roku-12, w 2016 roku-11). Łącznie w zrealizowanych zadaniach uczestniczyło 638⁷ dzieci niepełnosprawnych (w 2014 roku-195, w 2015 roku-231, w 2016 roku-212). Wysokość przekazanych środków obrazuje poniższa tabela.

Tabela 52. Wysokość środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych wykorzystanych przez organizacje pozarządowe działających na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi z terenu powiatu świeckiego na zadania z zakresu sportu, kultury, turystyki i rekreacji osób niepełnosprawnych w latach 2014-2016.

NAZWA ORGANIZACJI	KWOTA DOFINANSOWANA		
	2014	2015	2016
STOWARZYSZENIE INICJATYW LOKALNYCH NA RZECZ DZIECI NIEPEŁNOSPRAWNYCH „SPRÓBUJMY RAZEM”	3 000,00 zł	3 000,00 zł	3 000,00 zł
OŚRODEK INTEGRACJI I REHABILITACJI	3 000,00 zł	2 999,99 zł	2 900,00 zł
RZEM:	6 000,00 zł	5 999,99 zł	5 900,00 zł

Źródło: Dane PCPR w Świeciu.

⁷ Łączna suma dzieci niepełnosprawnych uczestniczących w poszczególnych zadaniach. Jedno dziecko niepełnosprawne mogło uczestniczyć w kilku zadaniach.

4. CELE I ZADANIA PROGRAMU

CEL GŁÓWNY	CEL SZCZEGÓŁOWY	ZADANIE	PROPOZYCJE DZIAŁAŃ	REALIZATOR	WSKAŹNIKI	TERMIN REALIZACJI	ŹRÓDŁO FINANSOWANIA
zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej opieki adekwatnej do ich potrzeb	upowszechnianie środowiskowego modelu psychiatrycznej opieki zdrowotnej	opracowanie lokalnego programu zwiększenia dostępności i zmniejszenia nierówności w dostępie do różnych form środowiskowej psychiatrycznej opieki zdrowotnej, w tym rozwoju Centrów Zdrowia Psychicznego oraz placówek psychiatrycznej opieki zdrowotnej dla dzieci i młodzieży w powiecie lub gminie	Stosowne działania zostaną zaproponowane w zmianach do niniejszego dokumentu po uprzednim zapoznaniu się z: - Strategią rozwoju zasobów ochrony zdrowia psychicznego uwzględniającej mapę potrzeb zdrowotnych w zakresie powstawania Centrów Zdrowia Psychicznego i sposobu ich wdrażania na terenie województwa kujawsko – pomorskiego - zapoznaniu się z wynikami przedstawionymi przez NFZ dotyczących pilotażu w zakresie wdrażania środowiskowego modelu psychiatrycznej opieki zdrowotnej w oparciu o Centra Zdrowia Psychicznego w zakresie rozwiązań organizacyjnych, finansowych oraz standardów postępowania medycznego - zaproponowanymi samorządom powiatowym rozwiązaniami prawnymi w zakresie finansowania Centrów Zdrowia Psychicznego oraz placówek psychiatrycznej opieki zdrowotnej dla dzieci i młodzieży; w szczególności dotyczy to finansowania w/w zadań ze środków z dotacji z budżetu państwa i środków NFZ - deklaracją gmin z terenu powiatu świeckiego w zakresie tworzenia przez nich placówek psychiatrycznej opieki zdrowotnej dla dzieci i młodzieży	samorząd województwa NFZ Starostwo Powiatowe/ Wydział organizacyjny w zakresie ochrony zdrowia Zespół Koordynujący realizację Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2007-2022 w zakresie koordynacji świadczeń społecznych	liczba placówek biorących udział w Programie	2017-2022	budżet państwa budżet powiatu NFZ
	upowszechnienie zróżnicowanych form pomocy i oparcia społecznego	aktualizacja poszerzenia, zróżnicowania i unowocześnienia pomocy i oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi, w zakresie pomocy: bytowej, mieszkaniowej, stacjonarnej, samopomocy środowiskowej	- podnoszenie standardów bytowych i mieszkaniowych - wprowadzanie innowacyjnych metod rehabilitacji społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi - szkolenia specjalistyczne dla kadry Domu Pomocy Społecznej - funkcjonowanie 2 WTZ - poszerzenie działalności WTZ Sformalizowanie działania służb zarządzania kryzysowego i Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej na wypadek konieczności udzielania	DPS Gołuszycy PCPR WTZ powiat Starostwo powiatowe/Wydział Spraw Obywatelskich i	liczba inwestycji liczba inicjatyw liczba szkoleń/ liczba osób uczestniczących liczba osób objęta wsparciem w tym liczba uczestników WTZ/ liczba rodziców/ opiekunów	2017-2022	budżet powiatu środki zewnętrzne PFRON budżet powiatu budżet powiatu
					liczba interwencji kryzysowych	2019-2020	budżet powiatu

			natychmiastowej pomocy psychologicznej- opracowanie procedury reagowania kryzysowego	Zarządzenia Kryzysowego Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna			
			porady telefoniczne dla osób z problemami psychicznymi (usługi - u nich lub u członka rodziny prowadzonych przez psychologów Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej w Świeciu	Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna	liczba udzielonych porad	2017-2022	budżet powiatu
		wspieranie finansowe projektów organizacji pozarządowych służących rozwojowi form oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi	- ogłaszanie konkursów ofert na zadanie	Starostwo powiatowe/Wydział Spraw Obywatelskich i Zarządzenia Kryzysowego	liczba osób objęta wsparciem/ liczba organizacji którym udzielono wsparcia	2017-2022	budżet powiatu
		zwiększenie udziału zagadnień pomocy osobom z zaburzeniami psychicznymi w działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie	- funkcjonowanie Ośrodka Interwencji Kryzysowej (poradnictwo i hostel dla ofiar przemocy) - poradnictwo psychologiczne w PCPR - Program Aktywny samorząd moduł II - współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie ogłaszania konkursów ofert - tworzenie warunków do szkoleń kadry jednostek powiatu pracujących z osobami z zaburzeniami psychicznymi - tworzenie warunków do realizacji programów ogłaszanych przez PFRON w szczególności w zakresie funkcjonowania osób niepełnosprawnych np. w szkołach placówkach jednostek pomocy społecznej i pieczy zastępczej i innych - tworzenie warunków do powstania centrum informacji dla osób niepełnosprawnych - informowanie o możliwościach uzyskania wsparcia - realizacja programu „Rodzina w Centrum”	OIK PCPR PFRON Powiat świecki	rodzaje form wsparcia/liczba osób korzystających Liczba osób Ilość współpracujących organizacji pozarządowych/ liczba ogłoszonych konkursów ofert liczba szkoleń/ liczba osób uczestniczących liczba programów/ liczba wniosków rozpatrzonych pozytywnie liczba inicjatyw formy informacji Formy wsparcia/ liczba osób objętych wsparciem	2017-2022	budżet powiatu PFRON Środki UE
	aktywizacja zawodowa osób z zaburzeniami psychicznymi	zwiększenie dostępności rehabilitacji zawodowej, organizacji poradnictwa zawodowego i szkoleń zawodowych dla osób niepełnosprawnych, w tym z zaburzeniami	Realizacja: - poradnictwa zawodowego indywidualnego i grupowego - szkoleń zawodowych - robót publicznych - prac interwencyjnych - staży	PUP	liczba osób objętych wsparciem	2017-2020	FP/EFS

		psychicznymi	Przyznawanie jednorazowych środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej oraz refundacji kosztów wyposażenia i doposażenia stanowiska pracy				
		prowadzenie kampanii szkoleniowo-informacyjnej adresowanej do pracodawców promującej zatrudnienie osób niepełnosprawnych, w tym z zaburzeniami psychicznymi	- organizacja spotkań/konferencji tematycznych. - przygotowanie i rozpowszechnianie materiałów informacyjnych.		Liczba zorganizowanych spotkań/konferencji	2017-2020	budżet
		Zwiększenie udziału zatrudnienia osób z zaburzeniami psychicznymi w działalności Powiatowego Urzędu Pracy	Aktywne pośrednictwo pracy		Liczba osób, które podjęły zatrudnienie w wyniku skierowania urzędu Liczba osób, które podjęły zatrudnienie po zakończeniu udziału w podstawowych formach aktywizacji	2017-2020	-
	skoordynowanie dostępnych form opieki i pomocy	powołanie zespołu koordynującego realizację Programu	Uchwała Zarządu Powiatu Świeckiego nr 93/814/17 z dnia 25 lipca 2017 roku sprawie powołania Zespołu Koordynującego Realizację Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017-2022	Zarząd Powiatu Świeckiego	Podjęta uchwała	2017	-
		opracowanie powiatowego Programu ochrony zdrowia psychicznego, zawierającego szczegółowy plan zapewnienia mieszkańcom koordynowanych, medycznych i społecznych świadczeń Centrum Zdrowia Psychicznego	jak w celu szczegółowym „upowszechnianie środowiskowego modelu psychiatrycznej opieki zdrowotnej”				
		Realizacja, koordynowanie i monitorowanie powiatowego Programu	opracowanie i przedstawianie Zarządowi Powiatu Świeckiego corocznego sprawozdanie z realizacji Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego	Zespół Koordynujący Realizację Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego	liczba sprawozdań	2018-2022	budżet powiatu
		Przygotowanie i udostępnienie mieszkańcom oraz samorządowi województwa aktualizowanego corocznie przewodnika informującego o lokalnie dostępnych	opracowanie przewodnika w formie papierowej (w tym udostępnienie go w siedzibie Starostwa Powiatowego w Świeciu, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Świeciu, w Powiatowym Urzędzie Pracy w Świeciu) i/lub elektronicznej (w tym zamieszczenie go na stronach internetowych Starostwa Powiatowego w Świeciu, Powiatowego	Starostwo Powiatowe Wydział organizacyjny w zakresie promocji i ochrony zdrowia	Ilość przewodników Ilość aktualizacji	2017-2022	budżet powiatu

		formach opieki zdrowotnej, pomocy społecznej i aktywizacji zawodowej dla osób z zaburzeniami psychicznymi (w wersji papierowej lub elektronicznej)	Centrum Pomocy Rodzinie w Świeciu i Powiatowego Urzędu Pracy w Świeciu) i przekazanie go do gmin z terenu powiatu świeckiego				
udzielanie wsparcia psychologiczno – pedagogicznego uczniom, rodzicom i nauczycielom	Wspieranie rozwoju dzieci i młodzieży przez poradnie psychologiczno - pedagogiczne przez udzielanie dzieciom i młodzieży oraz im rodzicom pomocy psychologiczno - pedagogicznej	- udział dzieci i młodzieży z zaburzeniami zachowania w zajęciach grupowych o charakterze terapeutycznym i rozwijające - wspieranie rozwoju dzieci poprzez udział dzieci w różnorodnych zajęciach Wczesnego Wspomagania Rozwoju - indywidualne terapie psychologiczne - indywidualne terapie behawioralne - indywidualne terapie SI - terapia systemowa rodzin prowadzona przez psychologów - indywidualne konsultacje rodziców z terapeutami w sprawach problemów z zachowaniem ich dzieci – wspieranie kompetencji wychowawczych - warsztaty dla rodziców dzieci z całościowymi zaburzeniami psychicznymi - konsultacje rodziców i pracowników poradni z lekarzem psychiatrą do spraw dzieci i młodzieży i ustalanie wspólnych kierunków działania w sprawie dzieci – opieka wielopłaszczyznowa	Pedagodzy, psychologdy, lekarz psychiatra w Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Świeciu	liczba osób/rodzin objęta wsparciem	2017-2022	budżet powiatu	
			redagowanie ulotek informacyjnych na temat zaburzeń psychicznych i porad kiedy zwrócić się o pomoc do lekarza, a kiedy do psychologa z podaniem miejsca i nr telefonów	Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna	liczba wydanych ulotek	2017-2022	budżet powiatu
			- profilaktyka uzależnień w szkołach Powiatu Świeckiego (prelekcje na temat uzależnień),	Starostwo powiatowe/ Wydział organizacyjny w zakresie promocji i ochrony zdrowia	liczba zorganizowanych prelekcji	2017-2022	budżet powiatu
	Udzielanie pomocy psychologiczno – pedagogicznej dzieciom i młodzieży w przedszkolach, szkołach i placówkach	- Poradnia wydaje orzeczenia i opinie, które obligują placówki oświatowe do udzielania dzieciom z zaburzeniami psychicznymi według zaleceń poradni: dodatkowe zajęcia rozwijające, wyrównawcze, rewalidacyjne, o charakterze terapeutycznym - porady i zalecenia kierowane do nauczycieli zajmujących się dzieckiem z zaburzeniami zachowania - w sytuacjach wzmożonych objawów choroby psychicznej, a przez to znacznie utrudnionych	Pedagodzy, psychologdy do spraw terapii rodzin, terapeuci behawioralni, terapii SI, lekarz psychiatra Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Świeciu				

		<p>możliwości uczenia się w systemie klasowo – lekcyjnym wydawanie przez Poradnię orzeczeń o potrzebie nauczania indywidualnego na czas określony według wydanego przez lekarza prowadzącego zaświadczenia</p> <p>- prowadzenie szkoleń specjalistycznych dla pedagogów i psychologów z obszaru Powiatu świeckiego na temat zaburzeń zachowania i chorób psychicznych i sposobów pracy i reagowania w danych sytuacjach.</p>	Psycholodzy, pedagogzy i lekarz psychiatra			
		spotkania grupowe uczniów z psychiatrami, psychologami, terapeutami, konsultantami	Szkoły	liczba osób objęta wsparciem	2017- 2022	budżet powiatu (w tym środki z części oświatowej subwencji)
		wykłady, konsultacje			2017- 2022	
		dyzury psychologiczno-pedagogiczne w szkołach, placówkach	Psycholodzy, Pedagogzy w szkołach/placówkach		2017- 2022	
		szkolenia dla kadry w zakresie pomocy psychologiczno – pedagogicznej	Szkoły/placówki		2017- 2022	
		spektakle edukacyjno-profilaktyczne	Szkoły/placówki		2017- 2022	
		spotkania grupowe uczniów z policją, kuratorem sądowym oraz pracownikami socjalnymi nt. systemu poradnictwa i pomocy w stanach kryzysu psychicznego	Szkoły we współpracy z Policją, kuratorami sądowymi, pracownikami GOPS		2017- 2022	
		Współpraca z Gminnym koordynatorem Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Szkoły/placówki – w ramach bieżącej działalności		2017- 2022	
		Konferencje, warsztaty dla nauczycieli dot. ochrony zdrowia psychicznego	Szkoły/placówki		2017- 2022	
		Organizowanie konkursów profilaktycznych	Szkoły/placówki		2017 – 2022	
		Organizowanie akcji promujących zdrowia psychicznego	Szkoły/placówki		2017 – 2022	
		Pogadanki klasowe w ramach godzin wychowawczych	Szkoły/placówki w ramach bieżącej działalności		2017 – 2022	
		Integracja społeczna osób poprzez przygotowanie różnorodnych uroczystości, imprez	Szkoły/placówki		2017 - 2022	
		Funkcjonowanie Zespołu ds. pomocy w sytuacji zagrożeń związanych z zaburzeniami psychicznymi	Zespół Szkół Specjalnych w Świeciu	liczba uczniów objęta wsparciem	2017-2022	budżet powiatu
		- współorganizowanie konferencji, spotkań, szkoleń itp. z udziałem pracowników poradni specjalistycznych, szkół, placówek i jednostek organizacyjnych powiatu, adresowanych min. do rodzin osób wymagających opieki psychologiczno – pedagogicznej, - współfinansowanie szkoleń dot. min. ograniczenia uzależnień i demoralizacji wśród młodzieży dla	Starostwo Powiatowe/ Wydział organizacyjny w zakresie promocji i ochrony zdrowia	Liczba zorganizowanych konferencji, spotkań, szkoleń	2017-2022	budżet powiatu

		<p>pedagogów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych powiatu świeckiego, policjantów, kuratorów sądowych, pracowników PCPR – czyli przedstawicieli instytucji i organizacji, które na co dzień mają kontakt z problematyką uzależnień oraz młodzieżą sprawiającą problemy wychowawcze. Prezentowana tematyka szkoleń ma zwiększyć skuteczność pracy z młodzieżą, wypracować wspólne kierunki działań mających ograniczyć ilość młodych osób sięgających po narkotyki, alkohol i inne używki.</p>				
		<p>Upowszechnianie wiedzy na temat zdrowia psychicznego, kształtowanie zachowań i stylów życia korzystnych dla zdrowia psychicznego oraz przeciwdziałanie nietolerancji, dyskryminacji i wykluczeniu osób z zaburzeniami psychicznymi realizowane poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prowadzenie kampanii informacyjnych (opracowanie ulotek) o zagrożeniach dla zdrowia psychicznego, skierowanych do mieszkańców Powiatu Świeckiego, z uwzględnieniem osób w podeszłym wieku; - dofinansowanie szkoleń pracowników sektora ochrony zdrowia, ze szczególnym uwzględnieniem tzw. lekarzy pierwszego kontaktu i pielęgniarek środowiska nauczania i wychowania, w zakresie wczesnego rozpoznawania zaburzeń psychicznych u dzieci i młodzieży oraz pedagogów szkolnych; w celu wczesnej diagnostyki i interwencji w zaburzeniach rozwoju u dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym; - prowadzenie kampanii informacyjno - edukacyjnych sprzyjających postawom przeciwdziałania dyskryminacji, skierowanych na wywołanie postaw zrozumienia i akceptacji dla osób z zaburzeniami psychicznymi, - szkolenia w szczególności dla pracowników PZOON, PCPR, PUP, PPP z zakresu prawidłowej komunikacji z osobami z zaburzeniami psychicznymi - szkolenia dla pracowników służb społecznych z terenu powiatu „Praca z osobą z zaburzeniami psychicznymi” i „Przeciw wypaleniu zawodowemu” 	<p>Starostwo Powiatowe/ Wydział organizacyjny w zakresie promocji i ochrony zdrowia przy współpracy z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Świeciu, Powiatowym Urzędem Pracy w Świeciu, Poradnią Psychologiczną – Pedagogiczną w Świeciu, Powiatowym Zespołem Ekonomiczno – Administracyjnym w Świeciu oraz Zespołem Koordynującym realizację Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017 - 2022.</p>	<p>Liczba zorganizowanych kampanii, szkoleń</p>	<p>2017-2022</p>	<p>budżet powiatu i środki zewnętrzne (możliwie do pozyskania)</p>

5. MONITORING I EWALUACJA

Opracowany Program zakłada prowadzenie monitoringu i ewaluacji realizacji Programu przez Zespół Koordynujący realizację Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017-2022 powołanego Uchwałą Zarządu Powiatu Świeckiego nr 93/814/17 z dnia 25 lipca 2017 roku. Zadaniem Zespołu jest m.in. realizacja, koordynowanie i monitorowanie Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017-2022. W skład Zespołu wchodzi:

- 1) Barbara Studzińska – Wicestarosta Świecki – Przewodnicząca Zespołu
- 2) Iwona Karolewska – Sekretarz Powiatu Świeckiego – Zastępca Przewodniczącej Zespołu
- 3) Beata Sternal Wolańczyk – Dyrektor Miejsko – Gminnej Przychodni w Świeciu, Radna Powiatu Świeckiego – Członek Zespołu
- 4) Bożena Szydłowska – Dyrektor Powiatowego Zespołu Ekonomiczno – Administracyjnego w Świeciu – Członek Zespołu
- 5) Karolina Kasica – Dyrektor Powiatowego Urzędu Pracy w Świeciu – Członek Zespołu
- 6) Hanna Jurek – Dyrektor Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Świeciu – Członek Zespołu
- 7) Zbigniew Blaurok – Dyrektor Domu Pomocy Społecznej w Gołuszycach, Prezes Stowarzyszenia Wspierania Osób Niepełnosprawnych w Gołuszycach – Członek Zespołu
- 8) Małgorzata Błaszkiwicz – Dyrektor Zespołu Szkół Specjalnych w Świeciu, Przewodnicząca Powiatowej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych – Członek Zespołu
- 9) Małgorzata Imiłkowska – Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Świeciu – Członek Zespołu
- 10) Katarzyna Bączyńska – Przewodnicząca Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Świeciu – Członek Zespołu
- 11) Marek Kielpiński – Przewodniczący Polskiego Towarzystwa Zapobiegania Narkomanii w Świeciu, Radny Powiatu Świeckiego – Członek Zespołu
- 12) Zbigniew Semrau – Kierownik Wydziału Spraw Obywatelskich i Zarządzania Kryzysowego Starostwa Powiatowego w Świeciu – Członek Zespołu
- 13) Katarzyna Trybuła – Pracownik Starostwa Powiatowego w Świeciu – Członek Zespołu
- 14) Katarzyna Pilińska – Kierownik Działu Rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych i pozyskiwania środków z funduszy krajowych i unijnych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Świeciu – Członek Zespołu

Monitorowanie i ewaluacja realizacji Programu pozwoli na podejmowanie kolejnych niezbędnych działań, jakie należy podjąć, aby osiągnąć założone cele i zadania.

W celu dokonania powyższego Realizatorzy Programu:

- Starostwo Powiatowe w Świeciu
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Świeciu
- Powiatowy Urząd Pracy w Świeciu
- Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna w Świeciu
- Powiatowy Zespół Ekonomiczny Szkół w Świeciu
- Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Świeciu

do dnia 31 marca danego roku przekażą dane dotyczące realizacji Programu za rok poprzedni. Na tej podstawie Zespół Koordynujący realizację Programu opracuje raport, który do dnia 30 kwietnia zostanie przedstawiony Zarządowi Powiatu.

Obsługę techniczno – administracyjną w przygotowaniu raportu będzie wykonywać Wydział Organizacyjny Starostwa Powiatowego w Świeciu.

6. ZAKOŃCZENIE

Zdrowie Psychiczne jest jednym z ważniejszych aspektów życia każdego człowieka. Osoby z zaburzeniami psychicznymi często narażone są na problemy wynikające ze stereotypowego myślenia dotyczącego chorób psychicznych. Specyfika zaburzeń psychicznych sprawia trudności w samodzielnym funkcjonowaniu w społeczeństwie, a także w pełnieniu ról społecznych oraz integracji ze środowiskiem lokalnym. Z uwagi na potrzebę ochrony zdrowia psychicznego mieszkańców powiatu świeckiego zebrano informacje, które stały się podstawą do opracowania Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017- 2022.

Adresatami Programu zgodnie z art. 3 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2017r. poz. 882) są osoby chore psychicznie (wykazujące zaburzenia psychiatryczne), upośledzone umysłowo oraz wykazujące inne zakłócenia czynności psychicznych, które zgodnie ze stanem wiedzy medycznej zaliczane są do zaburzeń psychicznych, a osoba ta wymaga świadczeń zdrowotnych lub innych form pomocy i opieki niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym lub społecznym.

Celem głównym Programu jest zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej opieki adekwatnej do ich potrzeb, który jest zgodny z misją określoną w Narodowym Programie Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017-2022.

Program bazuje na możliwych do zrealizowania zadaniach oraz na funkcjonującej infrastrukturze powiatowej, która jest w stanie zapewnić realizację przyjętych celów i zadań. Natomiast realizacja lokalnego programu zwiększenia dostępności i zmniejszenia nierówności w dostępie do różnych form środowiskowej psychiatrycznej opieki zdrowotnej, w tym rozwoju Centrów Zdrowia Psychicznego oraz placówek psychiatrycznej opieki zdrowotnej dla dzieci i młodzieży w powiecie lub gminie oraz powiatowego Programu ochrony zdrowia psychicznego, zawierającego szczegółowy plan zapewnienia mieszkańcom koordynowanych, medycznych i społecznych świadczeń Centrum Zdrowia Psychicznego, w dużej mierze uzależniona będzie od:

- powstania Strategii rozwoju zasobów ochrony zdrowia psychicznego uwzględniającej mapę potrzeb zdrowotnych w zakresie powstawania Centrów Zdrowia Psychicznego i sposobu ich wdrażania na terenie województwa kujawsko – pomorskiego,
- wyników przedstawionych przez NFZ dotyczących pilotażu w zakresie wdrażania środowiskowego modelu psychiatrycznej opieki zdrowotnej w oparciu o Centra Zdrowia Psychicznego w zakresie rozwiązań organizacyjnych, finansowych oraz standardów postępowania medycznego,
- zaproponowanych samorządom powiatowym rozwiązań prawnych w zakresie finansowania Centrów Zdrowia Psychicznego oraz placówek psychiatrycznej opieki zdrowotnej dla dzieci i młodzieży.

Założenia niniejszego Programu były konsultowane z poszczególnymi gminami z terenu świeckiego.

Rolą władz samorządowych jest m.in. zapewnianie osobom z zaburzeniami psychicznymi wsparcia. Na terenie powiatu świeckiego osoby te mają możliwość skorzystać z pomocy i wsparcia w różnorodnych placówkach ponadto na terenie powiatu świeckiego funkcjonuje szeroki wachlarz usług adresowanych do osób z zaburzeniami psychicznymi.

Na terenie powiatu mieści się Wojewódzki Szpital dla Nerwowo i Psychiczenie Chorych im. Dr Józefa Bednarza w Świeciu. W ramach Szpitala funkcjonuje 16 oddziałów z 475 łózkami. Osoby z zaburzeniami psychicznymi korzystają z zajęć rehabilitacyjnych (terapii indywidualnej, zajęć manualnych, gastroterapii, muzykoterapii, silwoterapii, ludoterapii, zajęć kulturalno – rozrywkowych, relaksacji). W strukturach Szpitala funkcjonuje również Poradnia Zdrowia Psychicznego, która swoim zakresem obejmuje dzieci i dorosłych. Ponadto na obszarze powiatu funkcjonują jeszcze trzy Poradnie Zdrowia Psychicznego oraz NZOZ „Promyk”, który swoim wsparciem obejmuje osoby uzależnione od alkoholu oraz innych substancji psychoaktywnych, leczone są tam również osoby uzależnione behawioralnie.

W ramach usług z zakresu edukacji osoby z zaburzeniami psychicznymi (w szczególności dzieci) mogą skorzystać z pomocy oferowanej przez Poradnię Psychologiczno – Pedagogiczną w Świeciu a ich otoczenie, w szczególności rodzice, nauczyciele i wychowawcy z kierowanego do nich wsparcia. Kolejnym elementem wsparcia edukacyjnego jest prowadzenie przez powiat świecki szkolnictwa specjalnego w formie Zespołu Szkół Specjalnych w Świeciu oraz w Warlubiu.

Podstawowym wsparciem jest pomoc społeczna świadczona na terenie gminy przez Ośrodki Pomocy Społecznej. Wśród pomocy kierowanej do osób z zaburzeniami psychicznymi na terenie gmin należy wskazać w szczególności specjalistyczne usługi opiekuńcze, funkcjonowanie mieszkania chronionego (gmina Nowe), pracę socjalną i specjalistyczne poradnictwo (w tym w Punktach Konsultacyjnych). Ponadto na terenie gminy Jeżewo, dla osób z zaburzeniami psychicznymi funkcjonuje Klub Samopomocy a na terenie gminy Świecie, Środowiskowy Dom dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi.

Powyższe jest rodzajem pomocy środowiskowej adresowanej do osób z zaburzeniami psychicznymi. Oprócz nich można wskazać pomoc realizowaną przez jednostkę organizacyjną pomocy społecznej powiatu, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Świeciu, gdzie osoby z zaburzeniami psychicznymi mogą skorzystać z poradnictwa psychologicznego, prawnego, terapeuty ds. uzależnień i pedagoga oraz różnych form dofinansowań współfinansowanych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Kolejnym elementem wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi jest funkcjonowanie Domu Pomocy Społecznej w Gołuszycach oraz Warsztatów Terapii Zajęciowej w Świeciu i w Nowem. Stanowią one istotne ogniwo lokalnego systemu wsparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

W wachlarzu usług adresowanych do osób z zaburzeniami psychicznymi należy również wskazać aktywizację zawodową w Powiatowym Urzędzie Pracy w Świeciu.

Podsumowując formy pomocy funkcjonujące na terenie powiatu świeckiego oraz możliwości uzyskania wsparcia przez osoby z zaburzeniami psychicznymi, należy zauważyć, iż obejmują one swoim zakresem bardzo szeroki obszar. Obszar ten składa się z części zdrowotnej, zawodowej, edukacyjnej oraz środowiskowej, czyli wszystkich tych sfer życia, które otaczają każdego człowieka.

Niezależnie od powyższego w niniejszym Programie wyznaczono do realizacji cele zmierzające do poszerzenia zakresu oferowanego wsparcia i podwyższenia jakości świadczonych usług dla osób z zaburzeniami psychicznymi z terenu powiatu świeckiego.

Wyznaczone do realizacji zadania w ramach Programu są skierowane na:

- 1) podwyższanie jakości usług
- 2) poszerzenie oferty wsparcia poprzez:
  - a) promocję zdrowia
  - b) włączenie do współpracy organizacji pozarządowych i pracodawców

- c) działania szkół skierowane do rodziców i dzieci oraz nauczycieli
- d) zwiększenie ilości miejsc w WTZ
- e) realizację przez PCPR programów skierowanych:
  - do rodzin, które wychowują dzieci z zaburzeniami psychicznymi lub do osób dorosłych
  - na umożliwienie uzyskania wykształcenia na poziomie wyższym
- f) poszerzenie ofert pomocy świadczonej przez PPP.

Powiatowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017-2022 jest dokumentem strategicznym w zakresie wcielania w życie kompleksowych i interdyscyplinarnych działań w kwestii ochrony zdrowia psychicznego. Jego realizacja przy współpracy wszystkich podmiotów uczestniczących w Programie wpłynie na zwiększenie dostępności do różnorodnych form wsparcia i usług skierowanych do osób z zaburzeniami psychicznymi.